ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 146 ◆ Середа, 31 липня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

ЯК БАГАТО ЯРМАРКІВ ХОРОШИХ...



Отже, ярмарок-аукціон «Тваринництво України-91» закінчився. Про нього писали газети, не обійшло увагою телебачення, і все ж хотілося б сказати про деякі нюанси. Звичайно, гарно, що відкриття ярмарку збіглося у часі з Днем Незалежності. Непогано, що це була не показушна виставка, а якраз ярмарок-аукціон. Цебто той, у кого були гроші (а ще краще — долари), міг купити практично все. Хоча начальник Головного управління Міністерства сільського господарства Юрій Карасик запевнив про його доступність для всіх, і особливо — для фермерів.

(Закінчення на 9-й сторінці).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З ТРИВОГОЮ і обуренням зустріло населення Одещини, декларацію румунського парламенту «Про пакт Ріббентропа—Молотова та його наслідки для Румунії». Висловлені в цьому документі територіальні претензії до України, зокрема на землі місцевого регіону, були обговорені на нараді представників дев'яти районів і міст південної зони Одеської області, що відбулась в Ізмаїлі.

У виступах на нараді представники трудових колективів та жителів краю одностайно відзначили, що драматичні сторінки історії повинні бути уроком, а не приводом для нових посягань на свободу народів України та розпалювання національної ворожнечі.

Постанова Президії Верховної Ради Української РСР

Про організацію та забезпечення виборів Президента Української РСР

У зв'язку з прийняттям Верховною Радою Української РСР 5 липня 1991 року постанови «Про вибори Президента Української РСР» Президія Верховної Ради Української РСР **постановляє:**

1. Центральній виборчій комісії по виборах Президента Української РСР:

утворити 27 виборчих округів — по одному в Кримській АРСР, областях України, містах Києві і Севастополі до 10 серпня 1991 року;

організувати реєстрацію політичних партій, громадських об'єднань, рухів, які будуть подавати заяви на одержання права на представлення кандидата в Президенти з 21 до 30 серпня 1991 року;

затвердити зразки підписного листа для збирання підписів громадян Української РСР на підтримку претендента на кандидата в Президенти Української РСР, організувати виготовлення підписних листів у необхідній кількості та забезпечити ними окружні виборчі комісії до 31 серпня 1991 року;

зареєструвати кандидатів у Президенти Української РСР в строк до 31 жовтня 1991 року та їх довірених осіб;

встановити форми виборчого бюлетеня по виборах Президента Української РСР, інших виборчих документів, зразки виборчих скриньок;

здійснити інші заходи, передбачені Законом Української РСР «Про вибори Президента Української РСР».

2. Верховній Раді Кримської АРСР або її Президії, обласним, Київській і Севастопольській міським Радам народних депутатів або їх виконавчим комітетам:

утворити окружні виборчі комісії до 20 серпня 1991 року, повноваження окружних виборчих комісій по виборах Президента Української РСР можуть бути покладені відповідно на республіканську, обласні, міські виборчі комісії по виборах депутатів місцевих Рад народних депутатів;

забезпечити утворення виборчих дільниць до 30 вересня 1991 року та дільничних виборчих комісій до 16 жовтня 1991 року;

виготовити і забезпечити постачання дільничним комісіям бюлетенів для голосування на виборах до 15 листопада 1991 року.

3. Кабінету міністрів Української РСР вирішити питання про матеріально-технічне та фінансове забезпечення виборчої кампанії.

4. Секретаріату Верховної Ради Української РСР укомплектувати секретаріат Центральної виборчої комісії по виборах Президента Української РСР кадрами, забезпечити робочими приміщеннями та відповідним обладнанням.

5. Затвердити Положення про організацію та порядок збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти Української РСР (додається).

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
30 липня 1991 року.

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію та порядок збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти Української РСР

1. Збирання підписів на підтримку претендента на кандидата в Президенти Української РСР починається від дня видачі претенденту Центральною виборчою комісією по виборах Президента Української РСР посвідчення на одержання підписних листів і проводиться до дня його реєстрації.

2. Збирання підписів проводиться громадянами Української РСР, які мають право брати участь у виборах Президента Української РСР.

Громадянин, який збирає підписи, повинен мати при собі паспорт.

3. Підписні листи для збирання підписів видаються претендентом на кандидата в Президенти особисто або, за його уповноваженням, окружними виборчими комісіями, органами політичних партій, громадських об'єднань і рухів, групами підтримки, створеними в трудових колективах, колективах професійно-технічних, середніх спеціальних і вищих навчальних закладів та за місцем проживання громадян, а також по військових частинах.

4. Особа, яка одержала підписний лист, має право безперешкодно збирати підписи громадян, що мають право брати участь у виборах Президента Української РСР.

5. Особа, яка збирає підписи, зобов'язана попередити громадянина про те, що його підпис може бути поставлено лише на одному підписному листі і лише щодо одного претендента на кандидата в Президенти Української РСР.

Громадянин Української РСР, який підтримує претендента, вписує у підписний лист своє прізвище, ім'я та по батькові, ставить свій підпис і дату підписання.

Особа, яка збирає підписи, зазначає у підписному листі номер та серію паспорта громадянина, що пред'являється ним особисто, дату його народження та місце проживання.

Після заповнення підписного листа на ньому робиться запис про загальну кількість підписів.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

Про вибори Президента Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Призначити вибори Президента Української РСР на неділю 1 грудня 1991 року.

2. Покласти повноваження Центральної виборчої комісії по виборах Президента Української РСР на Центральну виборчу комісію по виборах народних депутатів Української РСР.

3. Розглянути на сесії Верховної Ради Української РСР до кінця вересня 1991 року проект Закону про громадянство Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ
5 липня 1991 року.

До візиту Дж. Буша на Україну

З ПОЧУТТЯМ ВДЯЧНОСТІ І СПОДІВАННЯ

Історія наших відносин і складна і досить велика, адже в молоду американську націю влилася і кров українців. Тисячами й тисячами виїжджали вони за океан, там знаходячи свою другу батьківщину. Ми пам'ятаємо, що саме в Сполучених Штатах знайшли притулок українські інтелігенти, представники культури, науки, релігії. Саме там утворювались різноманітні літературні школи, напрями в поезії, прозі, тепер ця література повертається до нас.

Але чи знає достеменно американський народ, що таке Україна? І що для Сполучених Штатів Україна? Частина імперії — без власної історії, без власної назви? Чи суверенна держава, якій є з чим йти у світовий ринок в силу багатющих природних ресурсів, величезного наукового й технічного потенціалу? Чи знає народ Америки нашу унікальну культуру, літературу, нашу пісню?

Звісно, ми сподіваємось, що приїзд президента Сполучених Штатів у столицю великої європейської держави послужить справі зміцнення взаємозв'язків між нашими народами і стане кроком до визнання України як суверенної держави міжнародним співтовариством.

Павло МОВЧАН, депутат Верховної Ради України, письменник.

ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ СПІЛКУВАННЯ

Читач, сподіваюсь, погодиться з тим, що час вимірюється не лише хвилинами чи роками, а й тими подіями, явищами, змінами, які відбуваються в житті людства і кожного з нас. Очевидно й незаперечно, що зміни останніх років настільки вражаючі й визначні, що свідомість наша не завжди здатна оцінити їх повною мірою. І все ж серед тих змін, які можна визначити всеохоплюючими й вирішальними — те, що людство відступило від межі, за якою його чекала безодня глобальної катастрофи. І логічно сьогодні віддати належне тим політичним лідерам, які зробили можливим цей крок.

Серед них, незаперечно — 41-й президент Сполучених Штатів Джордж Буш, який прибуває завтра до Києва. Короткий цей візит, сповнений для нас на Україні неабияким змістом: ми сподіваємося на перспективи більш тісного спілкування між народами, які поділяються океаном, а в історії сучасності мають чимало ознак спільності.

Пригадались події двадцятирічної давнини. Тоді, будучи в складі делегації України на сесіях Генеральної Асамблеї ООН, я вперше мав змогу безпосередньо побачити майбутнього президента, який очолював тоді постійне представництво США в ООН. За напруженості, конфронтаційності, що переважали тоді в міжнародній атмосфері, важко навіть уявити, що ми нині станемо свідками справді визначальних зрушень, а президент прибуде до Києва, поставивши свій підпис під документом, який матеріалізує ці зрушення. Скільки за цим політичної волі, яка мала подолати численні нашарування обопільного недовір'я, упереджень і непорозумінь!

Звичайно, для нас на Україні візит президента має і специфічний зміст. Він очолює керівництво країни, народ якої складався з найрізноманітніших етнічних джерел і потоків і в формуванні й розвитку якого помітне місце посідає український компонент. Були й провісники його появи за океаном. Це насамперед Агапій Гончаренко, який з 1865 року аж до смерті зв'язав свою долю з Америкою. Переслідуваний царським режимом, цей виходець з родини священиків і сам священик, людина глибоких демократичних переконань і різнобічних обдарувань, у Сполучених Штатах став відомим як перший, хто дав уявлення американцям про Шевченкову творчість, і як засновник газети «Аляска Геральд».

Сотні тисяч вихідців з України зробили свій внесок у матеріальну й духовну культуру Сполучених Штатів, у її демократичні структури й інститути. Не можна сказати, що початковий етап їхнього «укорінення» в новій країні був безхмарним, безконфліктним — відчувались необізнаність з місцевими умовами, суспільним устроєм, усталеними звичаями. Ксенофобія теж давалась взнаки. Гірникові в Пенсільванії, металургові в Піттсбургу, віконнику у Нью-Йорку не зразу вдавалось увійти в нове середовище, подолати упередження «корінних». І як тут не

(Закінчення на 3-й стор.).

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

До візиту Дж. Буша на Україну

НЕ ТІЛЬКИ ГІСТЬ

Завтра у Київ прибуває Президент Сполучених Штатів Америки Джордж Буш. Чим відрізнятиметься даний візит від інших, — це питання стало першим у розмові з керівником Секретаріату Верховної Ради УРСР Миколою ХОМЕНКОМ.

—Одразу ж скажу, що приїзд Президента США — це непересічна подія для нашої держави. Джордж Буш прибув у Радянський Союз на офіційне запрошення Президента СРСР М. Горбачова. Керівництво Верховної Ради УРСР з свого боку дипломатичними каналами передало запрошення Президенту Бушу відвідати Україну. Зміст і протокол візиту мають офіційний характер. Досить відзначити, що будуть проведені переговори між Головою Верховної Ради Леонідом Кравчуком і Президентом Джорджем Бушем. Планується розмова Президента Буша і Кравчука віч-на-віч.

Значення цього візиту полягає і в тому, що Президент США і особи, які його супроводжують, мають можливість пересвідчитися і викласти свої погляди на політичні події, що відбуваються на Україні, процеси демократизації, прагнення нашої республіки вийти на дипломатичні, політичні, економічні та інші зв'язки з державами світу. Голова Верховної Ради УРСР Леонід Кравчук матиме прекрасну можливість висловити позицію парламенту республіки з даних питань.

— Але це, звичайно, лише перші кроки...

— Ми впевнені, що це початок активного розвитку співробітництва України і Сполучених Штатів Америки. Сподіваюся, що візит сприятиме встановленню активних контактів з політичними діячами, діловими колами Америки. Думаю, доречно сказати, що у поїздці до Києва Буша супроводжуватиме численна група бізнесменів, ділових людей, які зможуть зробити для себе певні висновки щодо перспектив співробітництва з Україною.

— Приїзд Президента США Джорджа Буша, очевидно, широко висвітлюватиметься нашими і зарубіжними засобами масової інформації. Отже багато країн матимуть можливість глибоко ознайомитися і з тими подіями, які відбуваються нині на Україні?

— Безумовно. Як нам стало відомо, публікації про політичні, економічні та соціальні процеси в нашій республіці вже з'явилися на сторінках світової преси. Про важливість події свідчить також те, що телебачення США вестиме пряму трансляцію на свою країну зустрічі Джорджа Буша з народними депутатами УРСР, членами Кабінету міністрів, представниками політичних партій і рухів, яка відбудеться у сесійному залі Верховної Ради УРСР. Телеглядачі України матимуть можливість спостерігати прибуття Президента США в Бориспіль, а також церемонію покладання квітів до меморіального пам'ятника жертвам фашизму у Бабиному Яру.

Президента ми зустрічатимемо як суверенна держава. Отож, і в майбутньому прагнутимемо будувати свої відносини з усіма країнами саме на таких засадах.

Інтерв'ю вів Василь ТУГЛУК, парламентський кореспондент «Голосу України».

ТРІШКИ АМЕРИКИ У КИЄВІ

Мабуть, найпершими про все провідали київські хлопчаки, від яких, здається, нічого не приховаєш. Від них же увсібіч по місту пішло-поїхало: задовго до прибуття в столицю України Президента США Джорджа Буша в готелі «Інтурист» оселилася його «команда». Сила-силенна спеціалістів, які забезпечуватимуть перебування високого гостя. І хоч візит триватиме лише п'ять годин, до готелю в кількох контейнерах прибув тридцятип'ятитонний вантаж, різноманітна техніка і ще... Ну, що вже кому підкаже фантазія.

І справді цікаво, що то за команда така? У готелі, здається, пощастило: біля входу зустрічаю другого секретаря посольства США в Москві пана Обрі Карлсона й відразу ж розчаровуюся: ні, він нічого повідомити не може. Для цього є прес-центр, який і видає необхідну інформацію.

І пан Карлсон послав за представником прес-центру, який виявився симпатичною молодою жінкою з неодмінною «американською» посмішкою. І знову невдача, бо, однак, треба запитати дозволу в начальника, а той якраз і знаходиться в приміщенні американського прес-центру на площі Жовтневої революції.

Не встигла подумки полаяти американську бюрократію, як симпатична представниця запропонувала:

— Але до пана директора прес-центру Білла Кілла вас відвезуть.

Вже біля входу в Будинок профспілок, де розташувався прес-центр, — акуратний покажчик зі стрілочкою, куди слід • іти. Ця стрілка зустрічалася буквально на кожному кроці, так що заблукати неможливо.

А Білла Кілла й справді зустріла в інтер'єрі монтажу прес-центру. І хоч часу в нього було обмаль, він усе ж люб'язно повідомив, що з Президентом США прибуває 200 журналістів провідних теле- і радіокомпаній, інших засобів масової інформації, які й оплачують цю поїздку своїм кореспондентам.

У прес-центрі встановлено 50 прямих ліній зв'язку, які з'єднують Київ з Американським континентом. А ще факси, телекси, аудіозасоби, супутниковий зв'язок, спеціальні платформи для телекамер. Кожної миті кореспонденти, які знаходитимуться в місцях перебування Президента Буша, зможуть зв'язатися з прес-центром, щоб передати своїм компаніям свіжу інформацію.

У прес-центрі відбудеться кілька прес-конференцій.

— А оце приміщення, де працюватиме прес-секретар Білого дому пан Фітцуотер, — провів Білл до невеликого залу прес-конференцій Будинку профспілок. — Саме від нього, з перших рук, одержуватимуть американські кореспонденти повну інформацію про те, де й що відбувається, з тим щоб миттєво передати її агентствам.

Можна лише позаздрити американським колегам: для них прес-центр Білого дому створив усі умови для нормальної роботи в майже екстремальній ситуації — стиснутого до неможливості часу візиту високого гостя.

Нам же, як і завжди, доведеться керуватися нестаріючим перефразованим прислів'ям: «Журналіста ноги годують». От чи тільки зможуть радянські журналісти конкурувати з американськими? Зможуть, бо вже настільки звикли переборювати труднощі, що їх уже й не дивує, що прес-центр Верховної Ради УРСР таких послуг не надає.

Мабуть, прес-центр — дороге задоволення. Але ж чи на користь така економія?

Валентина ПИСАНСЬКА.

ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ СПІЛКУВАННЯ

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

згадати благородну місію, яку взяла на себе, приміром, Емілі Белч, яка на початку сторіччя поряд з невтомною благодійницькою діяльністю зробила велику справу, опублікувавши книжку «Наші слов'янські співгромадяни», що містила об'єктивну й співчутливу розповідь про Україну й українців, про їхній спосіб життя, умови господарювання, звичаї, чим сприяла взаємному зближенню «старожилів» з новими переселенцями.

Якщо ж узагальнити історичний досвід тієї першої хвилі переселення, можна з певністю твердити: попри всі труднощі і втрати адаптації багатьом піонерам української еміграції вдалося уникнути подальшого зубожіння й утиску, прилучитися до модерної економіки й техніки. Та й самі вони віддавали Америці свої сили, збагачуючи її потенціал. Досить згадати в цьому зв'язку два промовистих імені наших земляків С. Тимошенка, видатного вченого в галузі теоретичної і прикладної механіки, і О. Архипенка, всесвітньовідомого скульптора, без внеску яких неможливо уявити розвиток сучасної науки й мистецтва США. На Україні натомість збереглася добра пам'ять про американських спеціалістів - гідроенергетиків, які допомагали споруджувати Дніпрогес — досконалий на той час енергетичний об'єкт, де ще в повоєнні десятиріччя продовжували виробляти струм американські турбіни. А з воєнних часів пам'ятають на Україні й ескадрилью американських «Літаючих фортець», що дислокувалась під Полтавою й подарунки від простих американців: одяг, продукти харчування, іграшки, що так були потрібні за умов воєнної руйнації. Про останнє згадується ще й тому, що не забули американці про нас, про наші бідування з огляду на чорнобильське лихо і в наш час.

Однак чи багато, приміром, знаємо один про одного? Для того, щоб визначити це, варто було б провести погоджене й синхронне опитування в США й на Україні. До речі, мої колеги радо взяли б участь у такій акції.

Сприяли б взаємопізнанню, на наш погляд, і безпосередні обміни програмами між Українським телебаченням і американськими телекомпаніями подібно до того, як це на регулярній основі робиться за допомогою радіомостів Київ — Чикаго. Зі своїх спостережень у галузі культурних стосунків можу засвідчити: на Україні краще знають американську літературу, ніж у США — українську. Варто обопільно подбати про усунення цієї диспропорції.

Якщо йдеться про освіту й науку, то тут може бути застосований більш широкий спектр контактів: від стабільного обміну студентами до організації спільних лабораторій і дослідницьких груп.

Широке поле співробітництва — економіка, торгівля, спільні науково-технічні проекти. По-справжньому потенціал зв'язків лише починає розкриватися, хоча на Україні, наприклад, зафіксовано 40 спільних підприємств. Багато це чи мало? Гадаю, що в усякому разі це не відповідає можливостям обох сторін. Тож, щодо спільних підприємств та й інших форм економічної взаємодії і нам, і американському бізнесу слід чимало зробити, щоб подолати дефіцит знань про законодавчо закріплені умови зовнішньоекономічної діяльності, які, до речі, на Україні мають свою досить виразну специфіку.

Якщо говорити про гуманітарну мотивацію українсько-американських стосунків, то, крім історичних підвалин, вони мають цілком сучасне втілення у зв'язках поріднених міст, університетів, громадських організацій. Так, 18 міст України мають своїх «родичів» у США і серед них такі «пари», як Київ — Чикаго, Харків — Цінціннаті, Одеса — Балтімор та інші. В минулому році в сім'ї громадських організацій з'явилось товариство «Україна — США», що користується широкою підтримкою.

З огляду на ці сприятливі умови можна з певністю сподіватись на конструктивну результативність київської зустрічі.

Арнольд ШЛЕПАКОВ, академік АН УРСР.

Жнива-91

НА РОЗДОРІЖЖІ

Незважаючи на перепони — погодні, постачальницько-технічні — хлібороби Одещини жнива завершують: обмолочено кожні вісім гектарів з десяти. В Овідіопольському, Біляївському, Білгород-Дністровському, деяких інших районах уже й обжинки справили. Урожайність хоч і не така, як очікували, та все ж, з огляду на традиційну для посушливого богарного півдня, задовільна — 30,3 центнера з гектара. Це — в цілому по області. А ось ті ж овідіопольці взяли на круг по 37, біляївці— майже по 35 центнерів.

З бункерів комбайнів на токи вже надійшло близько 2 мільйонів тонн зерна. А далі що? Хлібороби мов би на роздоріжжі: куди везти оте збіжжя — на державні елеватори чи до власних комор? Уряд республіки визначив для Одещини досить високу «планку» держзамовлення на зерно — 1 мільйон 275 тисяч тонн. Облрада, однак, установила свій мінімум — 800 тисяч тонн. При цьому не забороняється, звичайно, його перекривати. Та чи знайдуться охочі?

Поки що це питання залишається відкритим. Бо навіть і до отого «мінімуму» ще досить далеко — реалізовано державі лише трохи більш як 400 тонн збіжжя. Причини, що їх висувають господарники, мотивуючи свою позицію, різні: від «держава не забезпечує адекватного зустрічного продажу техніки й будматеріалів, отож треба залишити зерно для бартерних угод» до «а чим худобу годувати?» та «треба зацікавити людей натуроплатою, пустий карбованець уже нікого не гріє».

Усе те має, безперечно, сенс. Але хіба не став уроком торішній гіркий досвід? Тоді теж чимало зерна залишили у господарствах, щоб потім його... згноїти. Бо далеко не всі колгоспи й радгоспи мають сучасні зерноочисні комплекси з надійними коморами, де збіжжя можна було б добре просушити, зберегти, переробити на корми. Та й де взяти, не виконуючи держзамовлення, сировину для власної харчової промисловості, яка нині через її брак ледь животіє, як забезпечити населення регіону борошном, хлібом, крупами, багато чим іншим? Нарешті, минулої зими тутешні птахофабрики й колгоспні птахоферми прямо-таки бідували, вирізували поголів'я птиці, бо не вистачало комбікормів. А комбікормові заводи простоювали, бо не було сировини. Отаке зачароване коло: не даси державі, то й сам не матимеш.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Телеграфним рядком з Ужгорода

ЛІГА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ

Опубліковано проект Статуту нового громадського формування, серед основних програмних цілей — захист інтересів національних меншостей краю.

УЧИЛИЩЕ-ВУЗ

На базі Ужгородського училища культури паралельно з середньою спеціальною надаватиме і вищу освіту. Випускники матимуть змогу здобути вищу кваліфікацію бібліотекаря - бібліографа, вчений ступінь бакалавра.

ЩО РОБИТИ КОМУНІСТАМ-ДЕПУТАТАМ!

Учасники пленуму Закарпатського обкому КПУ прийшли до висновку, що депутати-комуністи мають сприяти конструктивній взаємодії, консолідації здорових сил суспільства, які поставили за мету служіння народу.

84-ТИСЯЧНА ЧЕРГА

Саме стільки чоловік стоїть у області в черзі на придбання меблів. А монопольна асоціація «Закарпатліс» з року в рік знижує відвантаження меблів краю — нині з виробленої тут дефіцитної продукції залишиться лише 19%.

РЕДАКТОР-ЮВІЛЯР

60 років виповнилося відомому закарпатському письменнику, депутату Ужгородської міськради, головному редактору народної газети «Карпатський край» Івану Долгошу.

Микола ГОРВАТ, власний кореспондент «Голосу України».

Факт

ПРЕЗЕНТ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА

Чотири роки тому з ініціативи голови Хмельницького міськвиконкому, а нинішнього заступника голови облвиконкому Івана Бухала встановилися тісні контакти між обласним центром з Поділля і американським містом Модесто.

Після трьох років гуманітарного співробітництва контакти між містами з двох континентів перейшли і в сферу економіки. А в день четвертої річниці співробітництва хмельничан вразила сенсаційна новина — напередодні візиту Президента Сполучених Штатів Америки на Україну, а точніше — 26 липня цього року — український безробітний, колишній інженер місцевого радіотехнічного заводу одружився на вчительці з Америки. Володимир Тимошенко і Тамела Лільджеблед приурочили цю подію до зустрічі у Києві Буша і Кравчука. Вони вважають, що без потепління стосунків між двома державами і їхній союз був би неможливим.

Правда, знайомство відбулося значно раніше. Майже два роки тому Тамела приїхала у Хмельницький викладати в одній із шкіл англійську мову. Володимир ще з інституту добре знав англійську, що і розсунуло бар'єри у їхніх подальших стосунках.

Молоду сім'ю тепло привітали керівники міської Ради і міськвиконкому, фундатор дружби між споріненими містами Іван Бухал, представники громадськості.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото Іллі СУБОТІНА.

Хмельницький.

Неофіційно

ГЕНЕРАЛ ДАЄ АВТОГРАФ

Моряків у нас люблять особливою любов'ю. А тому свято 28 липня у Севастополі, хоч і проводилось за давнім незмінним сценарієм, було таки святом. І приїжджі, і тутешні мешканці вийшли до моря, щоб подивитися театралізований морський бій, парад кораблів. Високі гості — а серед них були Леонід Кравчук, і командуючий ВМС СРСР, — почувалися невимушено й легко. Серед присутніх я побачив генерал-полковника Громова у цивільному, підійшов і попросив автограф — на правах мешканця Києва, з яким генерала пов'язують, як то кажуть, неоднозначні спогади. Він одразу погодився й написав: «Бажаю вірити тільки правді». А я подумав, що отакі свята єднання вкрай потрібні — хоч би й раз на рік.

Микола ГРУШИТСЬКИЙ.

Севастополь — Київ.

Желаю верить только правде.
[підпис]
28.07.91.

Подробиці

ЗА ЩО ВОЮЄМО

Дзержинська районна прокуратура Харкова порушила адміністративну справу проти голови харківського Руху Володимира Пасічника. Його звинувачують у організації безпорядку під час перебування в місті Голови українського парламенту Леоніда Кравчука.

У день слухання справи приміщення районного суду оточили харківські українофіли. На їхню думку, звинувачення Пасічника безпідставні. Він не тільки не порушував порядку, а й намагався приборкати запальних хлопців із СНУМу.

Але слухання справи відклали. Дзержинська міліція не дала конкретної відповіді на запит депутатів Генріха Алтуняна та Володимира Щербини. Рухівці вважають, що справу почнуть слухати, коли прихильники Пасічника поїдуть на свято до Запоріжжя.

Микола КОСИЙ, власний кореспондент «Голосу України».

Харків.

У політичних партіях

«Наша мета — комунізм»

Днями відбулася прес-конференція першого секретаря ЦК Компартії України С. Гуренка з працівниками республіканських та зарубіжних засобів масової інформації. Станіслав Іванович розповів присутнім журналістам про щойно завершений у Москві Пленум ЦК КПРС, який, на думку лідера українських комуністів, відзначився високою конструктивністю та діловитістю. Зокрема, на ньому було обговорено проект нової програми КПРС — найважливішого документа, згідно з яким Комуністична партія будуватиме свою роботу надалі. Гуренко визнав, що нова програма буде трохи «соціал-демократичною» без традиційних атрибутів — «класової боротьби», «авангардної ролі» й «диктатури пролетаріату», але, мовляв, життя є життя: все тече, все змінюється, і партійні принципи також. Основне, комуністи не поступилися найголовнішим з них — метою: КПРС і далі будуватиме комуністичне суспільство. Бо що ж це за компартія без комуністичної мети? — логічно підсумував товариш Гуренко.

Отже, привид комунізму, виселений з країн недавньої соціалістичної співдружності, все-таки не втратить європейської прописки: він і далі бродитиме, але тільки територіями батьківщини Жовтня.

Журналісти поцікавилися також і територіями: ставленням КПРС до «затягування Україною підписання нового Союзного договору». Виявляється, особливого гніву не було, але «Україна мала на пленумі не кращий вигляд».

С. Гуренко відповів також на запитання журналістів, які стосувалися його недавньої поїздки по Західній Україні, ставлення до відомого указу Президента Росії Б. Єльцина про департизацію (ставлення негативне) та міркувань щодо вибору власного українського президента.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Знай наших!

ВЛАДІ МОЖНА ДОВІРЯТИ

Мешканців села Придніпровське Білозерського району непокоїли наміри залізничного начальства з Херсону побудувати дачний кооператив на єдиному пасовищі для кіз та птиці. Нависла також загроза розділу селища навпіл. Ходоки звернулися до корпункту «Голосу України».

Але виконком Садівської сільської ради зважено підійшов до цього питання, став на захист інтересів жителів селища. Представники Херсонського відділення Одеської залізниці пішли із засідання ні з чим.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Херсонська область.

НАЙЗЛОБОДЕН

Кілька років поспіль потрапляю влітку в контору радгоспу імені Котовського, і таке враження, що контора весь час і безуспішно ремонтується, перебудовується, як і радгосп, у якому далеко не все гаразд. Тут, у Волоському, за два десятки кілометрів від Дніпропетровська, негараздів хоч відбавляй.

У вестибюлі, майже проти вхідних дверей, — стенд «Тривожний сигнал», на якому хтось від руки написав: «У магазині нема горілки».

Ініціатива

ФУДЗІ В ЯМУ!

Інший донбаський терикон красою і величчю нагадує священну гору японців — Фудзіяму. Таких Фудзіям — 1.250, майже половина з них — на Луганщині, 70 відсотків горять роками, виділяючи шкідливі гази, пил. Тут, у відвалах — майже два мільярди тонн породи. Що з цим робити?

Вчені-конструктори Луганського ВО «Вуглеавтоматизація» дещо придумали. Ідеться про гідротранспортні системи, за допомогою яких можна перемістити породу в яри та яруги. На шахтах імені Мельникова, «Новодружківська», «Привільнянська», на «Лисичанськвугіллі» так робитимуть вже до 1995 року. Яри та яруги потім рекультивуються. Крім того, мокра порода не чадітиме.

Микола БОГАРАДА.

Луганськ.

МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ «ЛЕНКУЗНІ»

Київський завод «Ленінська кузня» має свою пасіку — 100 вуликів. На початку липня зроблено перший медозбір року — для донорів, «афганців», дітей та для потреб заводської медсанчастини. Нині мед качають вдруге — для продажу працівникам підприємства. Ціна — значно нижча базарної, не більше 21 карбованця. Справа, очевидно, вигідна, бо заступник директора заводу з побуту В. Рижко повідомив, що пасіку буде збільшено вже у нинішньому році.

Олексій ГАВРИШ.

Київ.

Зверніть увагу

АГОВ, БУРАТІНО!

Якщо вам закортіло купити авто, квартиру чи зайнятись бізнесом, але на ощадкнижці кіт наплакав, не варто журитись, досить придбати картку «Супер банк систем». Виклавши 900 карбованців, через деякий час ви станете власником майже п'ятизначної суми. Студентам, домогосподаркам, пенсіонерам місцевого значення та іншим працівникам малозабезпечених верств населення рекомендується пристати до іншої, започаткованої у Самарі і поширеної в Москві, Києві, Дніпропетровську, Донецьку та інших містах гри. Приз тут скромніший, але і стартовий капітал у десять разів нижчий.

Набираю телефон представництва таємничого «Супер банк систем».

— Скажіть будь ласка, яка ймовірність виграшу?

— Велика. Люди виграють. Також можна перепродати наші картки і з цього мати зиск.

— І все ж таки. Яка гарантія виграти 70 тисяч?

— Зна
ти...
Механ
спритни
давно ві
нагадує
якої ті,
бав карт
ти, хоч
шу, ніж
суму. З
вий фон
ної мас
сумку з
Агов,
Гайда

**Віталі
власн
«Голо**
Суми

Провінціє

Отака, зна
денніша хале
Якщо чесн
вожним» по
нас на Дніпр
ні можуть
міста та сел
справді чому
У провін
конторі біля
збагнув: чи
за нею побив

Телеграф з Кірово

**СКІЛЬКИ К
ШИНА'**

Хочеш мат
до «Москвича
ля» — здава
Устинівськог
прому. Здав
дати заготів
менше 130
живій вазі н
ну, або зда
птиці. Адже
цем тепер
ощасливиш.

ПОЛЯКИ

Цех Оле
дільниці Кір
швейної фа
раїна» закін
ня замовле
ліки Польщ
лення комп
льної біли
мані дола
рика зу
вітне обл
доном.

**РОБОЧЕ
ПЛОЩА**

Вже кільк
ри міськи
Руху прохо
зі міськви
центральні
Таким ч
чуть п
місцевої в
півтора ро
явку на п
реєстрован

**МАЛИЙ
РОЗВИВ**

На кінец
ровограді
330 мали
з яких 40
ватній осн
ративів. Н
товарів
живання
200 тисяч
міський б
ло близ
карбованц

ЗА

ПРЕЗИДЕНТА

НАЙЗЛОБОДЕННІША ХАЛЕПА

Кілька років поспіль потрапляю влітку в контору радгоспу імені Котовського, і таке враження, що контора весь час і безуспішно ремонтується, перебудовується, як і радгосп, у якому далеко не все гаразд. Тут, у Волоському, за два десятки кілометрів від Дніпропетровська, негараздів хоч відбавляй.

У вестибюлі, майже проти вхідних дверей, — стенд «Тривожний сигнал», на якому хтось від руки написав: «У магазині нема горілки».

Провінціє кохана!

Отака, значить, найзлободенніша халепа?

Якщо чесно, під цим «тривожним» повідомленням у нас на Дніпропетровщині нині можуть підписатися всі міста та села — з горілкою справді чомусь сутужно.

У провінційній радгоспній конторі біля стенду я раптом збагнув: чи не тому ми так за нею побиваємося, щоб захмеліти та не думати про сьогоденну дійсність з її неймовірними труднощами, парадоксами і несправедливостями. І допікають нас зовсім не дефіцити м'яса, масла, шкарпеток, бензину чи тієї ж горілки — в страшному дефіциті здоровий глузд; світлі голови — для реалізації того, що ми хочемо реалізувати.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Ініціатива

ФУДЗІ В ЯМУ!

Інший донбаський терикон красою і величчю нагадує священну гору японців — Фудзіяму. Таких Фудзіям — 1.250, майже половина з них — на Луганщині, 70 відсотків горять роками, виділяючи шкідливі гази, пил. Тут, у відвалах — майже два мільярди тонн породи. Що з цим робити?

Вчені-конструктори Луганського ВО «Вуглеавтоматизація» дещо придумали. Ідеться про гідротранспортні системи, за допомогою яких можна переміщати породу в яри та яруги. На шахтах імені Мельникова, «Новодружківська», «Привільнянська», «Лисичанськвугіллі» так робитимуть вже до 1995 року. Яри та яруги потім рекультивуються. Крім того, мокра порода не чадітиме.

Микола БОГАРАДА.
Луганськ.

МЕДОВИЙ МІСЯЦЬ «ЛЕНКУЗНІ»

Київський завод «Ленінська кузня» має свою пасіку — 100 вуликів. На початку липня зроблено перший медозбір року — для донорів, «афганців», дітей та для потреб заводської медсанчастини. Нині мед качають вдруге — для продажу працівникам підприємства. Ціна — значно нижча базарної, не більше 21 карбованця. Справа, очевидно, вигідна, бо заступник директора заводу з побуту В. Рижко повідомив, що пасіку буде збільшено вже у нинішньому році.

Олексій ГАВРИШ.
Київ.

Телеграфним рядком з Кіровограда

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ШИНА?

Хочеш мати пару шин до «Москвича» чи «Жигуля» — здавай м'ясо до Устинівського коопзаготпрому. Здавач має продати заготівельникам не менше 130 кг м'яса у живій вазі на одну шину, або здати 20 голів птиці. Адже карбованцем тепер мало кого ощасливиш.

ПОЛЯКИ СТЕЛЯТЬ...

Цех Олександрійської дільниці Кіровоградської швейної фабрики «Україна» закінчує виконання замовлення Республіки Польщі на виготовлення комплектів постільної білизни. На отримані дола[illegible] швейна фабрика зу[illegible]придбати [illegible]вітнє обл[illegible]нання за кордоном.

РОБОЧЕ МІСЦЕ — ПЛОЩА

Вже кілька тижнів збори міських осередків Руху проходять на порозі міськвиконкому, на центральній площі міста. Таким ч[illegible]ом рухівці хо[illegible]чуть пр[illegible]рнути ува[illegible] місцевої влади, яка вже півтора року ігнорує заявку на приміщення зареєстрованої організації.

МАЛИЙ БІЗНЕС РОЗВИВАЄТЬСЯ

На кінець липня в Кіровограді зареєстровано 330 малих підприємств, з яких 40% — на приватній основі, 258 кооперативів. Ними вироблено товарів народного споживання на 2 мільйони 200 тисяч карбованців, у міський бюджет надійшло близько 500 тисяч карбованців.

Сергій ЗАПОРОЖАН.

Крісло для гостя

РОЗВИВАЙТЕ ЗОРЯНИЙ ХАРАКТЕР

— Радий бути з Вами і послужити стартом до нового життя, — з такими словами звертався до киян Абарита Денцер на конференціях про духовне життя, які проходили у великому залі Київської консерваторії 15—17 липня.

Швейцарець із Цюріха, 18 років присвятив духовному розвитку і став пристрасним пропагандистом ідей Шру Чинмоя, свого Учителя, який і дав йому ім'я Абарита, що означає «велике серце». Сьогодні Шру Чинмой — духовний наставник учнів більше ніж у 110 країнах світу. Він отримав звання «першої цілісної людини XX століття», видав близько 800 книг.

Конференції Абарити Данцера були побудовані так: лекція, колективна медитація, відповіді та поради всім бажаючим стати учнями Учителя. За індійською традицією, за духовне навчання не беруть грошей.

Що таке медитація? Ось як охарактеризував її Данцер: «Медитація — це мовчання, яке дає енергію і веде до самоpозкриття, а мовчання — це виразний прояв невиразного». У своїх лекціях духовний наставник наголошував, що нам необхідно розвивати у собі зоряний характер і стати мрійниками, адже коли буде багато мрій, у нас виникне бажання перетворити їх у реальність. Ми повинні зробити себе найщасливішими людьми на землі, коли ми знайдемо відповідь на вічне питання людства, зможемо поділитися щастям з іншими. Коли людина хоче бути щасливою, ніякий уряд чи обставини не зможуть їй протистояти.

Вячеслав ПУШКАРЬОВ.
Фото автора.

Цифровий [...]

ЛЕТИ, ЛЕТИ[...]

Жоден кубометр відхідних газів не здатен повернути здоров'я бодай одній людині. Єдина можливість перешкодити цим речовинам «вилітати» в атмосферу та мандрувати навколо земної кулі, час від часу випадаючи на наші голови рясним дощиком, — будувати очисні споруди.

Заходи на охорону та раціональне використання природних ресурсів — **Витрати за 5 років (крб.)**

водних ресурсів — 1,4 млрд
земель — 387 млн

За даними Міністерства статистики Української РСР, протягом останніх п'яти років ці витрати збільшились на 19 відсотків, проте введення в дію природоохоронних потужностей зменшилося відповідно:

— по станціях для очистки стічних вод — на 5 відсотків;

— по систе[...] водопостачанн[...]

— по уста[...]ловлювання т[...]ня шкідливих [...]хідних газів —[...]

Щороку в [...] використовува[...] 13 відсотків [...]них державни[...]день. У 1990 [...]

За останні [...] охорону атмо[...]ря витрачено [...]льйонів карбо[...] відсотків сум[...] карбованців, [...] охорону та ра[...]ристання при[...] у нашій респу[...]

Пригода

ЗАВІТАЛИ РЕВІЗОРИ З НЕВІДОМОЇ КОНТОРИ

НЕВЕЛИЧКА КРИМІНАЛЬНА ПОЕМА

Жив собі хуткий Михайло, мав він власні Жигулі, і в моторного Михайла були плани немалі. Віршем все вхопить не в змозі, тож продовжимо у прозі...

Липневого ранку в село Прибинь на великій швидкості влетіли «Жигулі» й зупинилися коло продмагу. Новоприбулі виштовхали покупців, а продавцям відрекомендувалися як ревізори і зажадали перевірити запаси спиртного. Тут самозванців розкусили і з магазину попросили, позаяк ті «оперативники» — горілці не супротивники...

Пригрозивши продавцям, невідомі кинулися тікати. За розшуки взялися дільничні інспектори Корюківського РВВС І. Бордаков та О. Рябець.

Зустріч відбулася у Турівці. Інспекторам не сподобалися «Жигулі», що не реагували ані на жести, ані на міміку й на великій швидкості помчали у напрямку Наумівки, створюючи реальну загрозу людям і транспортові.

Під Наумівкою інспектори вийшли з машини й ще раз спробували зупинити ті «Жигулі», але водій спрямував машину на Бордакова.

Пролунали попереджувальні постріли, але й це не зупинило зловмисників. Довелося стріляти прицільно. При затриманні втікачі чинили запеклий опір. За кермом виявився Михайло Єрмоленко, продавець магазину села Лісового, та Юрій Витринюк, робітник Радомського лісництва. Обидва «під газом». Головний «ревізор» — Михайло Єрмоленко — отримав сім діб відпочинку в окремій кімнаті з усіма вигодами. Водійських прав його позбавлено на три роки.

Віктор БОЖОК.
Корюківка Чернігівської області.

НІХ[...]

Другий тиж[...]го голодуван[...] Подільському[...] від 26 липня [...]ним. У важко[...]пили до ліка[...] А. Анцибор. [...] що поновить [...]разі невикона[...]

МИТРО[...]

Цими днями [...]вала Константи[...]ріарша делега[...]трополитом Варфоломеєм, [...] прийнята перш[...] Голови Верхов[...]ни І. Плющем [...]стром України [...]сті відвідали [...] Лавру, взяли [...]денні урочисто[...]борі святої С[...] з журналістами[...]

На прес-конф[...]денції митропо[...]та Всієї Україн[...]дика Варфолом[...]вселенська Ко[...]ка церква — [...]славних церко[...] процеси, які [...] Радянському С[...]раїні зокрема. [...]сказав святий [...]ками духовного[...] вашого народу[...]ливо завдяки[...]вого політично[...] політиці свобо[...] прав людини.

На запитання [...]стантинопольсь[...] Українську авт[...]вославну церк[...] патріарха Мсти[...]

Подробиці

ЗА ЩО ВОЮЄМО

Дзержинська районна прокуратура Харкова порушила адміністративну справу проти голови харківського Руху Володимира Пасічника. Його звинувачують у організації безпорядку під час перебування в місті Голови українського парламенту Леоніда Кравчука.

У день слухання справи приміщення районного суду оточили харківські українофіли. На їхню думку, звинувачення Пасічника безпідставні. Він не тільки не порушував порядку, а й намагався приборкати запальних хлопців із СНУМу.

Але слухання справи відклали. Дзержинська міліція не дала конкретної відповіді на запит депутатів Генріха Алтуняна та Володимира Щербини. Рухівці вважають, що справу почнуть слухати, коли прихильники Пасічника поїдуть на свято до Запоріжжя.

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».
Харків.

[...]РАФ

[...]ся й напи[...]ти тільки [...]мав, що [...]ння вкрай [...]и й раз на

[...]ЬСЬКИЙ.
Київ.

[...]ІЗМ»

[...]уністичної [...] підсумував

[...] комунізму, [...] недавньої [...]івдружнос[...] втратить [...]иски: він і [...] але тільки [...]атьківщини

[...]цікавилися [...]ми: став[...]«затягуван[...]исання но[...]договору». [...]ливого гні[...]країна ма[...]кращий ви[...]

[...]ів також [...]урналістів, [...]ого недав[...]ахідній Ук[...]о відомого [...]та Росії [...]департиза[...]гативне) та [...]бору влас[...] президен[...]

[...]АНЕЦЬ.

Зверніть увагу

АГОВ, БУРАТІНО!

Якщо вам закортіло купити авто, квартиру чи зайнятись бізнесом, але на ощадкнижці кіт наплакав, не варто журитись, досить придбати картку «Супер банк систем». Виклавши 900 карбованців, через деякий час ви станете власником майже п'ятизначної суми. Студентам, домогосподаркам, пенсіонерам місцевого значення та іншим працівникам малозабезпечених верств населення рекомендується пристати до іншої, започаткованої у Самарі і поширеної в Москві, Києві, Дніпропетровську, Донецьку та інших містах гри. Приз тут скромніший, але і стартовий капітал у десять разів нижчий.

Набираю телефон представництва таємничого «Супер банк систем».

— Скажіть будь ласка, яка ймовірність виграшу?

— Велика. Люди виграють. Також можна перепродати наші картки і з цього мати зиск.

— І все ж таки. Яка гарантія виграти 70 тисяч?

— Значна. Починайте грати...

Механіка пропонованої спритними бізнесменами гри давно відома: гурт гравців нагадує піраміду, вершина якої ті, хто першими придбав картку і має шанс виграти, хоч і у багато разів меншу, ніж запевняє реклама, суму. Звідки береться призовий фонд? Із внесків основної маси гравців, які у підсумку залишаються з носом.

Агов, Буратіно, де ти?! Гайда на Поле чудес!

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Суми.

ГОЛОС України

...ІША ХАЛЕПА

...охана!

...ь. найзлобо-
...під цим «три-
...омленням у
...тровщині ни-
...исатися . всі
... з горілкою
...сутужно.
...ій радгоспній
...вду я раптом
...ому ми так
...ося, щоб зах-

меліти та не думати про сьогоденну дійсність з її неймовірними труднощами, парадоксами і несправедливостями. І допікають нас зовсім не дефіцити м'яса, масла, шкарпеток, бензину чи тієї ж горілки — в страшному дефіциті здоровий глузд; світлі голови — для реалізації того, що ми хочемо реалізувати.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

...м рядком
...да

...ує

...ру шин ... «Жигу- ...ко до ...опзагот- ...ає про- ...жам не ...са у ...ну ши- ...0 голів ...рбован- ...кого

...ть...

...рійської ...адської ... «Ук- ...ікон- ...Респуб- ...иготов- ... пості- ... отри- ...на фа6 ...ати ...за ко...

...ів збо- ...ередків ... поро- ...у, на ... міста, ...ці хс ... ува ...ка вже ...ує за- ...іня за- ...ізації.

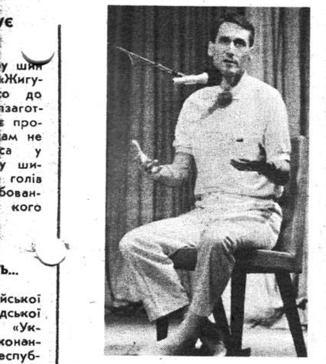
... в Кі- ...ровано ...немств, ...а при- ...коопе- ...облено ...о спо- ...ьйони ...нців, у ...айдш- ...тисяч

...ргій
...АН.

...инайте гра-
...ропонованої
...менами гри
...т гравців
... вершина
...шими прид-
...шанс вигра-
...разів мен-
...е реклама,
...еться призо-
...єсків основ-
... які у під-
...ся з носом,
..., де ти?!
...удес!

...ОТЕНКО,
...еспондент
...ни».

Крісло для гостя



РОЗВИВАЙТЕ ЗОРЯНИЙ ХАРАКТЕР

— Радий бути з Вами і послужити стартом до нового життя, — з такими словами звертався до киян Абарита Денцер на конференціях про духовне життя, які проходили у великому залі Київської консерваторії 15—17 липня.

Швейцарець із Цюріха, 18 років присвятив духовному розвитку і став пристрасним пропагандистом ідей Шру Чинмоя, свого Учителя, який і дав йому ім'я Абарита, що означає «велике серце». Сьогодні Шру Чинмой — духовний наставник учнів більше ніж у 110 країнах світу. Він отримав звання «першої цілісної людини XX століття», видав близько 800 книг.

Конференції Абарити Данцера були побудовані так: лекція, колективна медитація, відповіді та поради всім бажаючим стати учнями Учителя. За індійською традицією, за духовне навчання не беруть грошей.

Що таке медитація? Ось як охарактеризував її Данцер: «Медитація — це мовчання, яке дає енергію і веде до самоверкриття, а мовчання — це виразний прояв невиразного». У своїх лекціях духовний наставник наголошував, що нам необхідно розвивати у собі зоряний характер і стати мрійниками, адже коли буде багато мрій, у нас виникне бажання перетворити їх у реальність. Ми повинні зробити себе найщасливішими людьми на землі, коли ми знайдемо відповідь на вічне питання людства, зможемо поділитися щастям з іншими. Коли людина хоче бути щасливою, ніякий уряд чи обставини не зможуть їй протистояти.

Вячеслав ПУШКАРЬОВ.
Фото автора.

Цифровий калейдоскоп

ЛЕТИ, ЛЕТИ, КУБОМЕТР

Жоден кубометр відхідних газів не здатен повернути здоров'я бодай одній людині. Єдина можливість перешкодити цим речовинам «вилітати» в атмосферу та мандрувати навколо земної кулі, час від часу випадаючи на наші голови рясним дощиком,— будувати очисні споруди.

Заходи на охорону та раціональне використання природних ресурсів

Заходи на охорону та раціональне використання природних ресурсів	Витрати за 5 років (крб.)	Частина загальної суми (у відсотках)
водних ресурсів	1,4 млрд	6,2
земель	387 млн	17

За даними Міністерства статистики Української РСР, протягом останніх п'яти років ці витрати збільшились на 19 відсотків, проте введення в дію природоохоронних потужностей зменшилося відповідно:

— по станціях для очистки стічних вод — на 5 відсотків;

— по системах зворотного водопостачання — на 16%;

— по установках для вилловлювання та знешкодження шкідливих речовин з відхідних газів — на 13%.

Щороку в республіці не використовувалось від 7 до 13 відсотків ліміту відповідних державних капіталовкладень. У 1990 році недоосвоєно 67,2 мільйона карбованців, або 13 відсотків. Лише в трьох областях України кошти на такі заходи використовуються повністю — у Рівненській, Херсонській та Хмельницькій.

За останні п'ять років на охорону атмосферного повітря витрачено всього 135 мільйонів карбованців, тобто 6 відсотків суми 2,3 мільярда карбованців, виділеної на охорону та раціональне використання природних ресурсів у нашій республіці.

Найменш ефективно освоюються гроші, виділені на захист природи, у Луганській, Донецькій, Харківській, Черкаській, Запорізькій, Київській, Полтавській областях. Очевидно, в цих областях природа і ми охорони не потребуємо.

Протягом минулого року недовиконання плану по введенню в дію природоохоронних об'єктів становило:

— по станціях для очистки стічних вод — 674 кубічних метри за добу, тобто 66 відсотків (причому в Одеській, Луганській, Дніпропетровській, Харківській, Закарпатській, Донецькій областях це недовиконання становило від 71 до 100 відсотків);

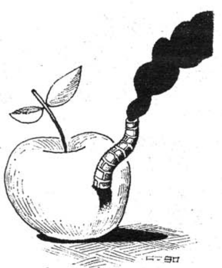
— по системах зворотного водопостачання — 8,5 млн. кубометрів за добу, або 96 відсотків;

— по установках для уловлювання та знешкодження шкідливих речовин з відхідних газів — 3,4 мільйона кубометрів за годину (48%).

Лише в двох — Тернопільській та Херсонській — областях виконані плани по введенню в дію цих об'єктів.

За таких умов мова може йти уже не про невиконання плану на 96 відсотків, а про його виконання лише на 4%.

Катерина ВОРОНЕНКО.



Пригода

ЗАВІТАЛИ РЕВІЗОРИ З НЕВІДОМОЇ КОНТОРИ

НЕВЕЛИЧКА КРИМІНАЛЬНА ПОЕМА

Жив собі хуткий Михайло, мав він власні Жигулі, і в моторного Михайла були плани немалі. Віршем все вхопить не в змозі, тож продовжимо у прозі...

Липневого ранку в село Прибинь на великій швидкості влетіли «Жигулі» й зупинилися коло продмагу. Новоприбулі вштовхали покупців, а продавцям відрекомендувалися як ревізори і зажадали перевірити запаси спиртного. Тут самозванців розкусили і з магазину попросили, позаяк ті «оперативники» — горільці не супротивники...

Пригрозивши продавцям, невідомі кинулися тікати. За розшуки взялися дільничні інспектори Корюківського РВВС І. Бордаков та О. Рябець.

Зустріч відбулася у Турівці. Інспекторам не сподобалися «Жигулі», що не реагували ані на жести, ані на міміку й на великій швидкості помчали у напрямку Наумівки, створюючи реальну загрозу людям і транспортові.

Під Наумівкою інспектори вийшли з машини й ще раз спробували зупинити ті «Жигулі», але водій спрямував машину на Бордакова.

Пролунали попереджувальні постріли, але й це не зупинило зловмисників. Довелося стріляти прицільно. При затриманні втікачі чинили запеклий опір. За кермом виявився Михайло Єрмоленко, продавець магазину села Лісового, та Юрій Витринюк, робітник Радомського лісництва. Обидва «під газом». Головний «ревізор» — Михайло Єрмоленко — отримав сім діб відпочинку в окремій кімнаті з усіма вигодами. Водійських прав його позбавлено на три роки.

Віктор БОЖОК.
Корюківка
Чернігівської області.

Повертаючись до надрукованого

НІХТО НЕ ХОТІВ ВІДСТУПАТИ

Другий тиждень політичного голодування у Могилеві-Подільському (див. «ГУ» від 26 липня) став критичним. У важкому стані потрапили до лікарні Г. Собко та А. Анцибор. Останній заявив, що поновить голодування в разі невиконання вимог, серед яких — відставка директора місцевої друкарні В. Танчука. А сам Танчук висунув зустрічні вимоги: нехай «голодуюча» газета «Країни» сама дістає папір та устаткування, тоді можна говорити про угоду з нею.

А події розвиваються. Поки «націоналіст» А. Анцибор (він, до речі, вчитель російської мови й літератури) лежить у лікарні, загальні збори місцевої організації Руху висунули його кандидатом у депутати облради.

Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Вінницька область.

Справи духовні

МИТРОПОЛИТ НЕ ВИЗНАЄ...

Цими днями в Києві перебувала Константинопольська патріарша делегація на чолі з митрополитом Халкидонським Варфоломеєм. Делегація була прийнята першим заступником Голови Верховної Ради України І. Плющем та Прем'єр-міністром України В. Фокіним. Гості відвідали Києво-Печерську Лавру, взяли участь у проведенні урочистої літургії в соборі святої Софії, зустрілися з журналістами.

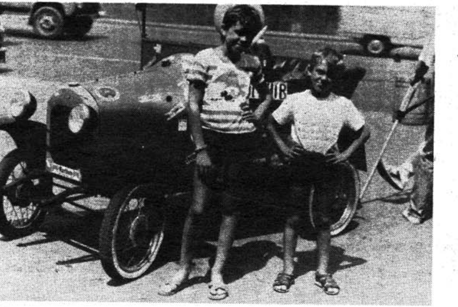
На прес-конференції в резиденції митрополита Київського та Всієї України Філарета владика Варфоломей сказав, що вселенська Константинопольська церква — мати всіх православних церков світу — вітає процеси, які відбуваються в Радянському Союзі й на Україні зокрема. Ми дуже раді, сказав святий отець, що є свідками духовного відродження вашого народу. Це стало можливо завдяки політиці нового політичного мислення, політиці свободи і поваги до прав людини.

На запитання, чи визнає Константинопольський патріархат Українську автокефальну православну церкву (УАПЦ) та її патріарха Мстислава, Блаженніший Варфоломей відповів, що Константинополь визнає в СРСР лише два патріархати — Московський та Грузинський. Пояснив він це тим, що православ'я керується у своїй діяльності усталеними канонами. Дотримуючись їх, сказав митрополит, православна церква змогла вижити. Порушення ж канонів з точки зору отця Варфоломея — великий гріх. Разом з тим митрополит Халкидонський вважає, що об'єднуватися в церкви — то справа сумління самих віруючих.

Отож виходить, що, незважаючи на перейменування на Україні Російської православної церкви на Українську (УПЦ), в Константинополі до неї ставляться як до філії Московського патріархату, а визнавати національною православною церквою УАПЦ не хочуть.

Вітаючи нове мислення радянського керівництва, духовні отці вселенської православної церкви самі залишаються ортодоксами!

Валентин ПАНЕНКО.



Світська хроніка

ПРОГУЛЯНКА ЖИРІНОВСЬКОГО

Днями в Одесі побував В. Жиріновський. Запланована зустріч у місцевому Палаці студентів не відбулася, проте було кілька зустрічей з одеситами на вулицях та Соборній площі. Жиріновський заявив, що не визнає Декларації про державний суверенітет України, і повторив своє відоме гасло «Росія — від Карпат до Тихого океану». Вояжера супроводжувала команда з 25 чоловік на машинах під номерами Придністровської республіки.

Інформагентство «Республіка».

ПОГОДА

31 липня та 1 серпня по Україні передбачаються короткочасні дощі, грози, місцями сильні зливи з градом. Вітер північно-східний, 7—12 метрів за секунду, під час гроз шквали 15—20 метрів. Температура повітря вдень 21—27, у південних та східних областях 30—34, вночі 13—18 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень короткочасні дощі, грози, місцями сильні зливи, град. Вітер північно-східний, 7—12, під час гроз шквали 15—20 метрів за секунду. Температура 22—27 градусів.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА Тел. 441-86-20



С ЬОГОДНІ багато говорять про необхідність здійснення приватизації засобів виробництва. У цьому зв'язку хочу поділитися деякими міркуваннями.

З пошти відділу економіки

КОЧЕГАР РОЗМІРКОВУЄ, ПРОПОНУЄ

Найрадикальніше проблема подолання відчуження виробників від засобів виробництва вирішується при переході до індивідуальної форми власності. Але такий перехід на сьогодні неможливий, оскільки ми ще не маємо достатнього рівня розвитку продуктивних сил для того, щоб один виробник, він же і власник, оперував заводом чи цехом, який би виготовляв готовий виріб, тобто товар. А тому індивідуальна форма власності поки що можлива тільки в деяких сферах суспільного виробництва.

Анатолій Найда — один із цілого покоління «кочегарів». Коли ж закінчував юридично-економічний факультет Київського держуніверситету, здавалося, що попереду відкривалися широкі перспективи. З кількох провідних інститутів надійшли пропозиції продовжити навчання в аспірантурі. І, цілком можливо, що став би Анатолій Михайлович благополучним науковцем, якби не повірив у 60-ті, що настала «весна», а не коротка «відлига».

Ситуація складалася так, що його шлях міг простелитися не в науку, а в далеку та чужу Колиму. Тож Анатолій Найда, як і багато інших «весняних птахів», замість лабораторії приступає до праці в звичайній кочегарці...

Сьогодні, коли позаду великий відрізок життя, починати щось уже важко. Але знову подих «весни» і знову Анатолій Михайлович намагається повірити, що на цей раз вона невідворотна.

Пропонуємо статтю, в якій він, як нам здалося, робить цікаву спробу змоделювати процеси, пов'язані із приватизацією та роздержавленням власності.

Необхідність приватизації зумовлена потребою наблизити виробника до засобів виробництва, або, іншими словами, потребою подолати відчуження виробника від засобів виробництва.

Найменш відчувається воно при індивідуальній формі власності. Тут власник засобів виробництва виступає розпорядником, керівником виробництва, менеджером, а заодно і виробником.

При колективній формі власності, коли акції приблизно порівну розділені між членами трудового колективу і функцію менеджерів більшою чи меншою мірою виконує більшість власників, відчуження вже є. І воно полягає в тому, що в цьому разі виробник володіє лише частиною всіх засобів виробництва, а, отже, він стає ніби напіввласником і напівнайманим працівником.

Приватна ж форма власності зумовлює те, що власник не відчужений від засобів виробництва, але й не є виробником. Він лише менеджер, а виробник працює у нього за наймом і не має в своїй власності жодних засобів виробництва, крім фізичного і розумового вміння.

І, нарешті, найбільше відчуження має місце при державній формі власності, де власником виступає держава, а виробник і менеджер не є власниками і виступають у ролі найманих працівників. У цьому разі економічних стимулів, як правило, не вистачає і виникає необхідність позаекономічного примусового стимулювання до праці як виробників, так і менеджерів.

Якісне вдосконалення виробництва призводить до того, що ця форма власності стає малоефективною і тоді постає необхідність переходу до інших форм власності.

Найрадикальніше проблема подолання відчуження виробників від засобів виробництва вирішується при переході до індивідуальної форми власності. Але такий перехід на сьогодні неможливий, оскільки ми ще не маємо достатнього рівня розвитку продуктивних сил для того, щоб один виробник, він же і власник, оперував заводом чи цехом, який би виготовляв готовий виріб, тобто товар. А тому індивідуальна форма власності поки що можлива тільки в деяких сферах суспільного виробництва.

Непогано було б і «колективізувати» власність, але й до цього ми ще не доросли, головним чином через недостатню підготовленість виробників до того, щоб брати участь в управлінні виробництвом. Сталінська ж колективізація була насправді не колективізацією, а одержавленням. І якби ми сьогодні передали підприємства виробникам у рівних частках, то незабаром мали б процес концентрації власності в руках окремих підприємливих осіб і втрати паїв переважною частиною виробників. Отже, залишається саме приватизація.

Постає питання про можливі в наших умовах шляхи приватизації. Найкращим бачиться варіант, за яким підприємства передавалися б найкращим менеджерам, найкращим підприємцям. Але як визначити, хто є найкращим підприємцем, коли це може вирішити тільки практика? Тож маємо тут три варіанти.

Перший — тіньовий, тобто підприємства продаються тим, хто має гроші і хто може найбільше заплатити. Гроші ж у нас мають тіньовики, та й то ледве чи вистачить їх у них більш як на 10 відсотків основних засобів виробництва. До того ж такий варіант приватизації викличе значне соціальне збурення. Та й наші тіньовики не є менеджерами в тому розумінні, в якому цей термін вживається на вільному ринку. Вони пристосувалися саме до тіні, а не до світла і, виставлені на світло, в масовому порядку збанкрутують, а суспільне виробництво від такої приватизації на першому етапі нічого не виграє.

Сьогодні має місце, і до того ж у масовому порядку, так звана номенклатурна приватизація. Але й вона справедливо викликає масове обурення і знову ж виводить у власники не тих менеджерів, які здатні очолити виробництво в умовах вільного ринку.

Існує і третій варіант, який полягає в «колективізації» підприємств шляхом передачі трудовим колективам основних засобів виробництва безплатно, або за часткову чи повну вартість. При цьому старі працівники керуючої ланки мають можливість утвердитися в нових умовах або будуть замінені трудовими колективами. Однак цей процес іде дуже повільно і невпорядковано.

Здається, доцільно було б використати саме третій варіант, але включити також і тіньові заощадження. В такому разі нам вдалося б дотриматися вимоги рівних стартових умов, що зняло б соціальну напруженість. Але, попри велику подібність до третього варіанту, тут повинна відбутися саме «приватизація», а не «колективізація». Це не виключає того, що деякі трудові колективи залишаться колективними власниками, якщо вчасно засвоять навички господарювання в нових умовах. Достоїнством цього варіанту є й те, що в нинішніх керівників підприємств залишатиметься шанс утриматися на своїх місцях, а якщо й відбуватиметься їх заміна, то вона не буде одночасною і ґрунтуватиметься виключно на ділових якостях керівника.

Проводити роздержавлення і приватизацію слід після націоналізації союзної власності і одночасно або після впровадження українських грошей, але важливо уже тепер прийняти рішення. Отже, пропоную здійснювати приватизацію поетапно за такою схемою.

Видати бони (назва умовна) на суму вартості частки засобів виробництва, що припадає на одного громадянина республіки, всім громадянам УРСР. Тут також можливий варіант продажу бон державою. Після того бони обмінюються на акції свого підприємства. Можуть виникнути варіанти, коли працівники не захочуть отримувати акції своїх підприємств або коли акцій свого підприємства не вистачить для всіх бажаючих. У другому випадку порядок розподілу має визначити рада трудового колективу чи інший аналогічний орган. Далі проводиться обмін бон на акції підприємств свого міста, республіки та продаж лишків акцій за номіналом і за валюту всім бажаючим, в тому числі і не громадянам республіки. Ті ж підприємства, які не змогли розпродати своїх акцій, продаються з аукціонів і теж за валюту.

Провівши реєстрацію невикористаних бон і підрахувавши виручені кошти, обумовивши при цьому всі видатки на процедуру роздержавлення, ми шляхом нескладної математичної операції визначимо вартість невикористаних бон. Саме за цією ціною вони й викуповуються у населення.

Такий варіант приватизації і роздержавлення, якщо його буде проведено якнайшвидше, доки номенклатура не розтягне все, що зможе, зведе до мінімуму можливість номенклатурної та тіньової приватизації.

Надалі ж необхідність свободи підприємництва змусить продавати та купувати акції, а це призведе до концентрації власності в приватних руках. Однак, як ми вже говорили, такий варіант роздержавлення гарантуватиме рівність стартових умов і більш-менш безболісне протікання цього процесу.

Таким чином, нині йдеться не про те, що роздержавлення та приватизація миттєво приведуть до добробуту, а лише про створення умов для змагання за цей майбутній добробут, в той час як за панування державної форми власності їх, умов, для такого легального змагання бути не може.

Анатолій НАЙДА,
кочегар.

Київ.

Фото Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

Читач продовжує розмову

ТІ Ж ПРОБЛЕМИ

Трудовий колектив Дар'ївського ремонтно-транспортного підприємства прочитав матеріал «Історія з приватизацією» («ГУ» від 24 квітня 1991 року) і був здивований тим, що йому доводиться вирішувати подібні проблеми. Щоправда, на рівні Білозерського райвиконкому Херсонської області. Проте результат — не кращий.

Справа в тім, що працівники підприємства, середня зарплата яких становить нині 105—150 карбованців, вирішили перевести РТП на нові форми господарювання. Тобто створити малі підприємства на засадах оренди. Здавалося, все гаразд — таке рішення відповідає законам УРСР «Про власність», «Про підприємство». До того ж райвиконком більшістю голосів прийняв рішення про реєстрацію наших малих підприємств та їхнього об'єднання.

Та не все так просто. Минув місяць, і голова райвиконкому О. Гонтар письмово повідомив нам, що ніякої реєстрації не буде — адже немає згоди на реорганізацію нашого підприємства керівної організації — Білозерського агропромислового об'єднання. Отже, виявляється, установа, в оперативному підпорядкуванні якої ми знаходимося (не більше того — згідно зі статтями як союзного, так і республіканського законів про підприємство), може присвоїти собі геть усі наші права?

Рада трудового колективу, профспілкова організація Дар'їського РТП.
Дар'ївка
Херсонської області.

МИ МАЄМО ДОСТАТНЬО ПОВНОВАЖЕНЬ...

У березні 1991 року Прокуратурою УРСР створено відділ з нагляду за виконанням законів у промисловості, будівництві і на транспорті. У ньому працюють вісім співробітників на чолі з Михайлом ПЕЛИХОМ, який дав інтерв'ю кореспондентові «Голосу України».

— Михайле Андроновичу, яким є основне завдання відділу?

— Воно цілком збігається із його назвою.

— Тож за виконанням яких саме законів ви здійснюєте нагляд?

— Усіх, що регулюють господарську діяльність підприємств, установ, організацій. В першу чергу Законів про власність, про підприємство, про зовнішньоекономічну діяльність. Серед інших і основи законодавства Союзу РСР та союзних республік про оренду. Крім того, наші парламентарії чи не щодня приймають нові акти, якими ми теж маємо керуватись.

— Чи часто порушуються ці закони?

— Що стосується Закону про зовнішньоекономічну діяльність — так, маємо справи. А от, скажімо, орендне законодавство, принаймні на республіканському рівні, ще не порушувалося. В усякому разі Прокуратура УРСР таких фактів не має.

— Тобто ваш відділ бере на себе лише справи досить високого рівня?

— Так, наша «парафія» республіканські міністерства і відомства. Якщо нижче — на це є подібні до нашого відділи в обласних прокуратурах. Районні та міські прокурори теж мають виконувати ці обов'язки.

— Нині виникає багато конфліктів у зв'язку зі зміною економічних відносин, приватизацією, переходом підприємств на оренду. Яку роль відіграє в їх вирішенні прокуратура?

— Перш за все треба усвідомити, що розглядом спорів між фізичними та юридичними особами прокуратура не займається — на це існують арбітраж і народний суд. Ми можемо лише опротестувати незаконний акт (у 1990 році таких випадків було 14967), надіслати подання про усунення порушень закону (41270), застереження (39938), припис (8365). Крім того, на вимогу прокурора минулого року до дисциплінарної відповідальності було притягнуто 42263 порушника, до адміністративної — 6359, до матеріальної — 47766 чоловік.

— Проте в господарських спорах керівники підприємств і відомств нерідко нехтують прокурорськими протестами. На словах визнають свою вину, але продовжують діяти, як раніше...

— Зовсім недавно було прийнято доповнення до законодавства, яким нам було надано право порушувати справи про невиконання вимог прокурора. Раніше ж він був, по суті, на одному юридичному рівні з будь-яким громадянином, що скаржиться. Керівник міг зважити на офіційний папір, а міг і не зважити... З січня цього року маємо можливість примусити таких додержуватися закону.

— Яке покарання чекає людину, що все ж таки порушує закон?

— Автор протизаконного акта може бути покараний адміністративно, дисциплінарно. Якщо в його діях є склад злочину, прокурор може порушити й кримінальну справу.

— Чи може бути склад злочину в грубому порушенні, скажімо, основ законодавства про оренду?

— Потрібно розібратися, чи був у діях службових осіб прямий умисел, корисливий інтерес, яка сума збитків...

Звичайно, найчастіше керівник притягається до матеріальної відповідальності, згідно з трудовим законодавством, лише в розмірі посадового окладу.

— Навіть коли сума збитків сягає кількох сот тисяч?

— Якщо наявний склад злочину, можливий і вирок про відшкодування всієї суми. Такі прецеденти є.

— А коли шкоду завдано внаслідок усного розпорядження господарського керівника? Таких прикладів безліч...

— Ми мусимо провести перевірку, опитати свідків, з'ясувати обставини. І, якщо факт підтвердився, опротестувати таке розпорядження так само, як зареєстрований наказ. Ще — поставити перед вищестоящим органом чи народним судом питання про притягнення службової особи до відповідальності.

— Чи зобов'язана прокуратура у своїй діяльності керуватися відомчими нормативними актами? От, скажімо, видало Міненерго наказ про заборону оренди на своїх підприємствах...

— Генеральний прокурор та підлеглі йому прокурори здійснюють нагляд за виконанням законів Союзу РСР, УРСР, постанов уряду.

— А якщо відомчий акт суперечить закону?

— Розбіжності з'ясовує держарбітраж. На якомусь етапі може втрутитись і прокуратура. Скажімо, наказ міністра може опротестувати прокурор республіки.

— А як ви дієте в тому разі, коли республіканське законодавство з певного питання ще не розроблене? От візьмемо приватизацію, яка вже спонтанно відбувається...

— Ми поки що маємо лише факти заниження цін на житло, яке передається у приватну власність. Щодо приватизації підприємств сигналів не надходило, принаймні на республіканському рівні.

— Дякуємо за інтерв'ю.

Вів розмову
Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.



ПЕЛИХ Михайло Андронович, 48 років. Має диплом Харківського юридичного інституту. В органах прокуратури з 1969 року, з 1986 року працює в Прокуратурі УРСР. Спеціалізується на нагляді за додержанням законів. Пройшов шлях від районного прокурора до начальника відділу, першого заступника начальника управління республіканської прокуратури. Старший радник юстиції.

Розглядом спорів між фізичними та юридичними особами прокуратура не займається — на це існують арбітраж і народний суд.

ЗБИТКИ ВАШІ, ПРИБУТКИ — НАШІ

С ПОЧАТКУ, коли 1 березня 1989 року нерентабельний залізничний цех управління будівництва Одеської АТЕЦ перетворився в однойменне орендне підприємство, нічого не віщувало гарячих суперечок, що нині точаться між орендарем і орендодавцем. Навіть коли передавали керівники УБ колективові «Залізничного цеху» напівмертвий бетонний завод, аби не скорочувати 40 із 43 його працівників — теж нічого передбачити не можна було...

Але в лічені місяці орендне підприємство налагодило прямі зв'язки, закупило обладнання та механізмів більш як на мільйон карбованців, підвищило зарплату своїм працівникам. І головне — зробило все за рахунок свого ж таки власного прибутку, на який за часів господарювання управління будівництвом годі було й сподіватися.

Налагодив зв'язки голова правління ОП С. Патля з ближніми колгоспами і підприємствами: виготовляє бетон та розчин із цементу замовника, сам же його й перевозить. Словом, хто хоче працювати — шукає засобів, а хто не хоче — причин.

Але такий несподіваний прорив із зубожіння в процвітання не міг не хвилювати нових патронів — будівельно-монтажне управління Одеської ТЕЦ-2 та виробниче будівельно-монтажне об'єднання «Укренергобуд», які стали правонаступниками УБ Одеської АТЕЦ. Ці організації виявили таку винахідливість, кмітливість і наполегливість у своєму прагненні відібрати колись даровану самостійність (а з нею й неабиякі гроші), що аж дивуєшся: таку б енергію та на добрі діла. І що цікаво, ОП повністю виконує свої зобов'язання перед орендодавцем — дає бетон і розчин. Вчасно і доброї якості.

Та факт залишається фактом: О. Анисимовець, начальник БМУ, видає наказ «...договір вважати розірваним». Йому вже й пояснювали, що це можливо лише за умови обопільної згоди. А він — відключив тепло- та електропостачання...

Тут вже втрутився районний прокурор О. Тараненко: «Наказ... щодо діяльності бетонно-розчинного господарства скасувати, як такий, що порушує законодавство про оренду». І ще прокурор пояснив, мабуть, не дуже обізнаному керівникові: «...якщо об'єднання «Укренергобуд» має намір розірвати договір оренди з ОП «Залізничний цех», то це необхідно зробити через арбітраж». Здається, чого тут не зрозуміти...

Проте О. Анисимовець і не прагне цього. Навпаки — збудував навколо бетонного заводу паркан, пропускні пункти. В результаті — машини з бетоном, що виготовлено на замовлення, не можуть вийти з території. І, звичайно, збитки... Більш як 290 тисяч карбованців. Справу про їх відшкодування розгляне арбітраж.

Без відома правління ОП на бетонно-розчинне господарство було прийнято нових працівників у той час, як старі й не збиралися звільнятися.

Тим членам колективу «Залізничного цеху», які перебувають у квартирній черзі, було запропоновано вибирати: або оренда, або квартира...

От і вийшло так, що вирішення «проблеми» законними засобами зав'язло. Не допомогло й втручання комісії Теплодарської селищної Ради народних депутатів, хоча її висновків ніхто не заперечив. Тобто те, що «...небажання адміністрації БМУ Одеської ТЕЦ-2 вирішувати господарські спори у встановленому законодавством порядку приводить не тільки до протиправних дій з її боку, а й негативно впливає на морально-психологічний стан членів трудового колективу підприємства, не підлягає сумніву».

І, якщо простіше викласти думку депутатів (вона збігається з думкою орендарів), то вийде: як далі жити, коли ніхто не може примусити керівництво діяти відповідно до чинного законодавства. Здається, і закони є, і прокурор протести справно надсилає, а результатів — катма... Як далі працювати?

Дмитро ЧЕРВІНЕЦЬ.

Дисплей економічних реформ

ДОПОМОЖЕ «БОНДУЕЛЬ»

Декілька днів на Хмельниччині перебували керівники французької фірми «Бондуель» на чолі з президентом месьє Бондуелем. Побувавши в Кам'янець-Подільському районі, вони прийшли до висновку, що тут варто було б створити спільне підприємство по вирощуванню, виробництву і переробці овочевої продукції та реалізації її на радянському і світовому ринках.

Передбачено провести наступні переговори із спеціалістами з Хмельниччини у Франції. Фірма ж, зі свого боку, відряджає спеціалістів для подання хмельничанам практичної допомоги у вирощуванні та переробці овочів.

Василь ГРИЩУК.
Хмельницька область.

КОМЕНТАР ВІДДІЛУ ЕКОНОМІКИ. У бесіді з кореспондентом «ГУ» начальник договірно-правового відділу ВБМО «Укренергобуд» П. Прилепа навів з приводу цього конфлікту аргументи такої сили, що аж моторошно стало. «Вони так,— наполягав Петро Васильович,— всю державу розтягнуть. Ми повинні не допустити анархії!». Тобто анархія у його розумінні — це така ситуація, коли підприємство замість простою — працює, дає продукцію й засоби для прожиття цілому колективові. Уявіть собі, мовляв, голова правління ОП «Залізничний цех» С. Патля якимось чином роздобуває в міністерстві (минаючи «Укренергобуд»!) такі милі серцю всякого управління ліміти та фонди...

І ще каже П. Прилепа, що договір орендного підряду (належним чином зареєстрований й підписаний) не вважає дійсним — тому й ніякого сенсу не бачить у з'ясуванні відносин зі «структурною одиницею БМУ» через арбітраж: «Ці питання мають вирішуватися адміністративно». Що це означає, ми знаємо: відключення електроенергії, паркан...

Проте головною претензією до орендного підприємства є якась міфічна «невиплата амортизаційних відрахувань». Міфічна тому, що у договорі чітко вказано: орендна плата становить 300 тисяч карбованців на рік, а ремонт і реконструкцію «ЗЦ» здійснює за власні кошти. Але, на жаль, про різницю між орендною платою й амортвідрахуваннями в об'єднанні нічого не відомо.

Отже, договір між орендодавцем та орендарем підписано — всі відносини мають будуватися на ньому.

Всі відносини між орендодавцем і орендарем мають будуватися на договорі між ними.

Експрес-новини

Лідери Югославії знову зустрілися в Белграді для обговорення взаємовідносин між республіками та федерацією. Передбачається, що федеральний прем'єр-міністр Маркович складе звіт про результати своїх переговорів з міністрами закордонних справ країн—членів Європейського Співтовариства. Вони повідомили про свою готовність направити до Хорватії своїх спостерігачів, якщо ця республіка візьме курс на реальне припинення вогню.

* * *

Прем'єр-міністр Ізраїлю Шамір заявив, що найближчими днями він очікуватиме від Сполучених Штатів список палестинців, які братимуть участь у міжнародній конференції з питань мирного врегулювання конфлікту на Близькому Сході. Ізраїль поки що не дав офіційних зобов'язань щодо участі в цій конференції. Шамір підкреслив, що він не вестиме переговорів з представниками Організації визволення Палестини або рад Східного Єрусалиму.

Міністр закордонних справ Ізраїлю Леві сказав, що він очікує прямого візиту держсекретаря Сполучених Штатів Бейкера до своєї країни наприкінці цього тижня. Американські офіційні представники повідомили, що на сьогодні планів такої поїздки держсекретаря немає.

* * *

На запрошення Національного конгресу Аргентини до Буенос-Айреса прибула делегація Верховної Ради СРСР на чолі із заступником Голови Ради Національностей Верховної Ради СРСР Борисом Олійником.

Під час візиту радянська делегація зустрілася з президентом Аргентини Карлосом Менемом та міністром закордонних справ і культу Гідо Ді Телла. Борис Олійник мав розмову з аргентинськими парламентаріями.

* * *

Вперше з 1948 року після того, як Корейський півострів був розділений на дві окремі держави, морем відправлено вантаж з Південної Кореї до КНДР.

Бартерною угодою передбачено обмін 5000 метричних тонн рису на 11 тисяч тонн цементу і 30 тисяч тонн вугілля.

TIME ПОСТУПОВИЙ РОЗПАД ВЕЛИКОЇ КРАЇНИ

У передостанньому номері американського журналу «Тайм» надрукована стаття його кореспондента С. Талбота про Україну. Пропонуємо її до уваги наших читачів

Я приїхав із Прибалтики на Україну, гадаючи, що потрапив до слов'янського осередку неймовірного стискання Радянського Союзу.

Але звідси все має зовсім інший вигляд. Від комуністів, які колись переслідували членів націоналістичного Руху, до засновників нової Партії демократичного відродження, від українських шовіністів до українців російського походження (які становлять 20 відсотків населення республіки), абсолютно кожний із тих, кого я зустрічав у Києві, як і прибалтійці, бажають порвати з Москвою. Якщо їм пощастить зробити це, то їх країна буде однією з найбільших у Європі. Проте, їх промови спокійніші, а стратегія викликає менше конфліктів, ніж у Прибалтиці.

Життєво необхідним кроком до політичного суверенітету є звільнення економіки з-під влади нікудишнього карбованця. В той самий час Україна майже почала розповсюдження спеціальних банкнотів, які матимуть чинність виключно в межах республіки, де є дешевші товари і їх набагато більше, ніж у будь-якій іншій республіці. Український карбованець таким чином стане фактично незалежною грошовою одиницею. До того ж, український парламент розпочинає приватизацію, а Міністерство закордонних справ республіки встановлює власні дипломатичні представництва за кордоном.

Леонід Кравчук, голова парламенту, лідер комуністичного блоку, що порвав із політикою одностайності в партії, об'єднався з поміркованим крилом демократичної опозиції. Він веде з Москвою переговори про «відновлений союз», який має бути більше схожий на спільний ринок, ніж на федерацію адвокатів Михайла Горбачова. В ході виборчої президентської кампанії, яка проходитиме восени, Кравчук може вийти з лав КПРС.

Фактично кожна людина висловила незадоволення зволіканням Сполученими Штатами з визнанням і поданням сприяння тому, що відбувається в Радянському Союзі. «Ми розуміємо, що Буш хоче врятувати Горбачова, — говорить Володимир Гриньов, росіянин, колишній комуніст, народний депутат і суперник Кравчука. — Але концентрація навколо Москви є шкідливою для поділу влади й поширення демократії».

Богдан Горинь, колишній політичний в'язень, нині народний депутат, вітає, як на його погляд, «двоколійну політику» Сполучених Штатів щодо центру й республік. «Захід, — говорить він, — не може допомагати Москві за рахунок тих із нас, хто намагається залишити імперію».

Горинь та інші, з політичної точки зору, бажають візиту Буша до Києва після зустрічі на найвищому рівні в Москві. Восени ц. р. Кравчук, будучи в Сполучених Штатах, має виступити з промовою в Організації Об'єднаних Націй. Всі українці, навіть антикомуністи, хочуть, щоб він отримав персональне запрошення до Білого дому. Те, що він має робити, не є його партійним призначенням, це має бути його позиція як лідера великої і шанованої європейської нації.

«Тайм» (США).

АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА ПРО ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА БУША

The New York Times

Що більше відповідає інтересам США: єдиний або поділений Радянський Союз? Це питання тепер гостро стоїть не лише перед політологами та оглядачами, а й перед президентом Бушем та його урядом. Офіційні американські особи висловлюють думку — поки що інтересам США більше відповідає єдиний Радянський Союз. Однак, як вони вважають, республіки повинні отримати набагато ширші економічні права, а зовнішня політика та ядерна зброя мають залишатися в руках центрального уряду.

Представники американської адміністрації підкреслюють, що президент Буш не збирається втручатися у внутрішні радянські справи. Втім, він має намір продемонструвати, що Сполучені Штати підтримують реформи в СРСР в напрямі демократизації й ринкової економіки. Запланована зустріч Буша з Єльциним та візит президента до Києва — ознака важливих змін в американській політиці щодо радянських республік. Промова Буша у Верховній Раді України становитиме важливу частину його візиту до Радянського Союзу, метою якої є заохотити мирний розвиток діалогу між Москвою та республіками, але не сказати нічого такого, що викликало б протест з боку кремлівського керівництва. Водночас президент Буш вважає, що дуже важливо наголосити: Америка не схвалює жодного застосування сили всесоюзним центром для того, щоб зупинити можливе унезалежнення республік.

«Нью-Йорк таймс».

The Washington Post

Зустріч Буша з Єльциним та його відвідини Києва продемонструють, наскільки ця зустріч на найвищому рівні відрізняється від попередніх. Деякі фахівці з радянських справ взагалі вважають, що вона буде останньою зустріччю на найвищому рівні в тому розумінні, яке вкладалося у цей термін досі. Зустрічі президентів обох країн триватимуть, але це вже не будуть зустрічі керівників двох світових наддержав.

«Вашінгтон пост».

Los Angeles Times

Зустріч Буша з Єльциним, його виступ на Україні є ризикованими кроками, адже президент США не бажає при цьому псувати свої відносини з Горбачовим.

Буш не може сказати українцям: «Залишайтеся з Москвою». Але так само не може сказати: «Відокремлюйтесь від Союзу». Зміст його промови має бути: «Заради Господа, вирішуйте ваші проблеми мирним шляхом і не припиняйте руху до демократії та ринкової економіки».

З другого боку, американській політиці ще треба визначити свої позиції щодо проблеми здобуття радянськими республіками незалежності. Один з офіційних представників американського уряду висловив думку, що політика США в цьому питанні поки що є незбалансованою. «Ви можете мати демократичну Росію або демократичну Україну, але ви не можете мати демократичний Радянський Союз, — сказав він. — Демократія означає, що республіки мають йти власним шляхом».

«Лос-Анджелес таймс».

Наш прес-клуб

НОВА ПРОГРАМА ТА ЗАКЛИКИ ДО ЧИСТКИ

ЩО ДУМАЮТЬ У НІМЕЧЧИНІ ПРО ПОДІЇ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ

Уся Німеччина мала можливість завдяки насиченим програмам телебачення стежити за роботою Пленуму ЦК КПРС.

Здається, напруження Пленуму найкраще показала програма «Теми дня»: задумливий Рижков відмахнувся від журналістів, показуючи, що і без них проблем тут вистачає. Більшість ранкових газет виходили з повідомленням про Пленум на першій сторінці. Місцева «Гессіше альгемайне» помістила передовицю під назвою «Горбачов бореться за нову програму». Матеріали у «Ді Вельт» та «Франкфуртер рундшау» підкреслювали войовничу позицію лідера молдавських комуністів Єремея, який закликав до чистки КПРС. Коментатори зауважили: незважаючи на те, що поруч з Горбачовим на Пленумі сиділи Івашко та Гуренко, які, напевне, брали участь у розробці нової лінії, лідер львівських комуністів Секретарюк дозволив собі сказати, що в проекті Горбачова мало конкретики. Такої ж думки дотримувався і перший секретар Московського міськкому КПРС Прокоф'єв.

У матеріалах про Пленум прогнозується масовий вихід із партії, якщо комуністи-ортодокси не зможуть стати на пропоновані реформами позиції. Це підтверджується цитатою з газети «Гласность», яка повідомила, що за останні шість місяців цю 900 тисяч комуністів вийшли з партії.

Під час зустрічі з німецькими політиками землі Гессен я часто чув думку, що рано чи пізно Горбачов стане лідером партії соціал-демократичного напряму. Бо відповідне спрямування його думок мало місце під час зустрічей з Колем, Міттераном, Гонсалесом. Боннські аналітики стверджують, що іншого шляху для нормального розвитку партії лівої орієнтації в СРСР немає. Окрім цього, Радянський Союз прагне до ринкових відносин, а це, на думку коментаторів, неможливо без політичних реформ.

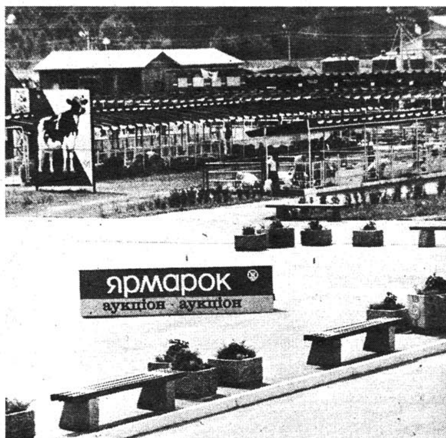
Тарас ПЕТРІВ.

Ганновер — Кассель.

Погляд



У Нью-Йорку перед будинком дитячого музею можна ознайомитися з історією астронавтики Сполучених Штатів. Діти мають «у своєму розпорядженні» першу ступінь ракети-носія «Сатурн», яка вивела на орбіту корабель «Аполлон», що побував на Місяці, а також ракети «Титан» і «Атлас», які зробили неоціненний внесок в освоєння космічного простору і, напевне, допомагатимуть у вихованні підростаючих американців. Діти зможуть наочно переконатися в могутності і разом з тим у доступності того, що для старшого покоління було справжнім відкриттям.





ЯК БАГАТО ЯРМАРКІВ ХОРОШИХ...

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Правда, ми цієї доступності не відчули. Скажімо, дніпропетровці виготовили прилад для експрес-аналізу жирності молока, а завод «Арсенал» — світового рівня обладнання для визначення білка. Але ж ціни не для нашого, а скоріше, для заморського фермера.

До речі, як і ціни на коней — в 15—18 тисяч. При всьому ратуванні за фермерів ярмарок був зорієнтований на колгоспи-радгоспи.

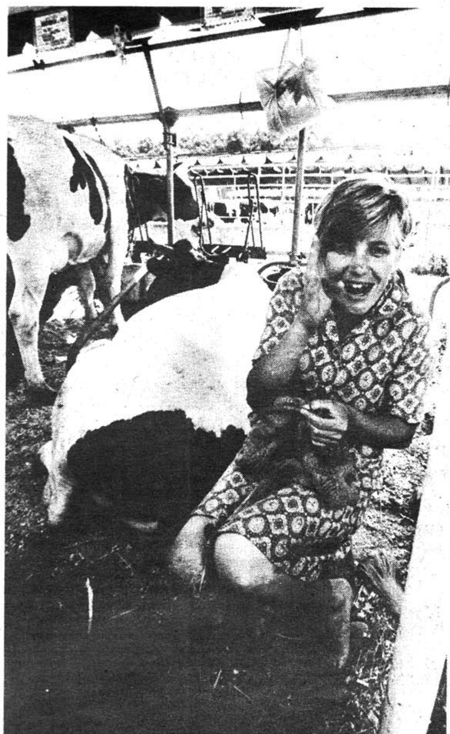
І ще. Нам приємно, що армія в рамках конверсії повернулась обличчям до села. Скажімо, миколаївський завод «Екватор» виготовив установку для охолодження молока. Як повідомив представник заводу, ціна її — 20 тисяч карбованців, продуктивність — тонна молока на годину, надійність — 10 років. Але ж знову біда — компресори до цього дефіциту виготовляються лише у Каунасі. Про виготовлення таких же на Україні питання лише порушується.

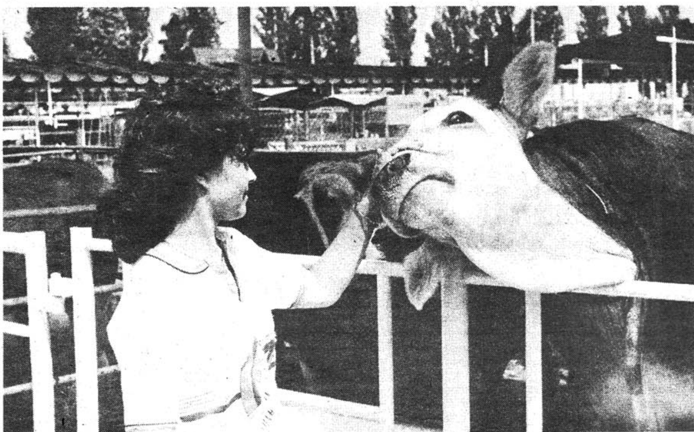
Тут же на ярмарку було багато зарубіжних бізнесменів, які придивляються до українського ринку. Скажімо, бізнесмен із Великобританії уклав контракт у Черкаській області щодо генетичного поліпшення племінного поголів'я свиней. Джон Гібсон вважає за можливе допомогти в організації гібридизаційної програми для України.

За наш суверенітет теж можете бути спокійними. Як повідомив все той же Юрій Карасик, бики і барани продаються за межі республіки, а маточне поголів'я залишається на Україні...

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Селище Нова Олександрівка Бориспільського району Київської області.

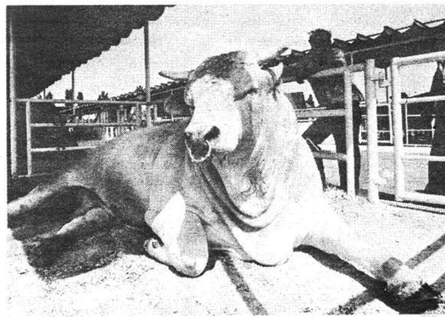
Фото Олександра КЛИМЕНКА.











СІМ ПЛЮС ОДИН: ДО І ПІСЛЯ

На зустрічі в Лондоні одним з центральних має бути питання про допомогу Радянському Союзові. Наша позиція тут така. Ми маємо піти на те, щоб залучати й іноземні капітали. І наш Закон про зовнішньоекономічну діяльність саме цьому відповідає. Буде прийнято ще ряд документів, які відкриватимуть шлях іноземним інвестиціям. Ми повинні на це піти. І якщо західні держави цього забажають, то ми схиляємося до такої підтримки з їхнього боку. Але ми хочемо, по-перше, точно знати, скільки зможе одержати Україна, якщо нам дадуть ці кредити. По-друге, при нинішніх складнощах, особливо з товарами широкого вжитку, ми стоїмо на позиції, що це мають бути інвестиції під нові технології, спільні підприємства й інші шляхи, які б вивели економіку України на сучасний рівень — і технологічний, і економічний, і ринковий.

Леонід КРАВЧУК, Голова Верховної Ради УРСР.

Без поступового руху на шляху до ринку нам не вдасться включитися у світову економічну систему.

Коли я говорю про нове економічне співробітництво, то вкладаю у цей термін такий зміст: це перехід від простої реалізації окремих проектів до органічного включення Радянського Союзу в світогосподарські зв'язки на основі правил гри, прийнятих у світовій економіці. Природно, це вимагає того, щоб ми брали участь у роботі найважливіших економічних інститутів світової економіки. Якщо говорити про принципову сторону цієї проблеми, то потрібен зустрічний рух. І ми повинні змінитись, перш ніж включимося у цей процес.

Попереду велика розмова. Однак, якщо хтось із вас до цього часу думає, що Горбачов їде до Лондона, щоб там на коліна стати і молити про допомогу керівників провідних розвинутих країн, то це несерйозно.

Михайло ГОРБАЧОВ, Президент СРСР.

Президент СРСР їде до Лондона з позицією не тільки центру, а й з думкою дев'яти республік, їх керівників. Це погоджена думка. Гадаю, це важливо не тільки для радянських людей, а й для країн «сімки».

Президент величезної держави їде для того, щоб висловити думки щодо тих програм, які можна було б здійснити разом із країнами «сімки» у спільних інтересах. Це особливо важливо в період нашого переходу до ринкової економіки. До чого тут спекуляції про «простягнуту руку»?

Борис ЄЛЬЦИН, Президент РРФСР.

Треба сприяти сходженню тих добрих паростків, які ми разом посіяли. Новий Союз будується на принципово новій основі. Злагода і взаємна користь — дійові фактори відносин між республіками. Михайло Сергійович їде до Лондона як глава могутньої держави, яка може сприяти розвитку світового співтовариства. І ми повинні цю роль виконати.

Микола ДЕМЕНТЕЙ, Голова Верховної Ради БРСР.

Ми пошлемо неправильний сигнал, якщо Горбачов залишить Лондон, не маючи в руках угоди про співробітництво... Не в наших інтересах, якщо Радянський Союз буде дестабілізований.

Гельмут КОЛЬ, канцлер ФРН.

Горбачов прагне прискорити процес переходу до ринкової економіки і демократичних принципів. І ми повинні допомогти йому, незважаючи на всі його вагання, труднощі, незважаючи на те, що іноді він повертається назад.

Франсуа МІТТЕРАН, президент Франції.

Найкращим засобом стимулювати економічне зростання в СРСР є не подання великомасштабної допомоги з боку Заходу, а приватні капіталовкладення і торгівля. Економічний бум не стане похідним від масованих ін'єкцій західних капіталовкладень, і до того ж він не відбудеться відразу.

Брайан МАЛРУНІ, прем'єр-міністр Канади.

Країнам «сімки» не варто заходити далі у наданні підтримки СРСР, ніж запропонувати свої поради.

Ніколас БРЕЙДІ, міністр фінансів США.

Ми підтримуємо процес реформ. Тема зустрічі у верхах упродовж кількох днів — це будівництво всесвітньої співдружності. І я думаю, що ми підняли наші відносини з Радянським Союзом на вищий щабель.

Усі погодились працювати спільно, щоб сприяти підключенню Радянського Союзу до світової економіки. Ми також погодились у тому, що від нашої допомоги не буде користі, якщо Радянський Союз не гарантуватиме необхідного клімату для змін.

Джон МЕЙДЖОР, прем'єр-міністр Великобританії.

Ми хочемо вийти із ситуації, яка нас сковує внаслідок панування командно-адміністративної системи і тотального панування державної власності. Ми хочемо дати кисень суспільству. Це ми будемо робити. Це нам потрібно.

Ми тепер переживаємо важку ситуацію. Ми з неї вибираємося і, очевидно, виберемося — будуть нам допомагати чи ні — не про це мова. І навіть не про допомогу йдеться, а про новий характер, якість співробітництва, коли ми є органічною частиною цього світового економічного простору.

Михайло ГОРБАЧОВ, Президент СРСР.

Переговори у британській столиці показали, що в цілому провідні індустріальні країни виступають за посильне сприяння реформам у Радянському Союзі, переходу радянської економіки на ринкові рейки і, що найголовніше, за найактивнішу інтеграцію радянської економіки у світовий господарський процес.

Олександр БЕЗСМЕРТНИХ, міністр закордонних справ СРСР.

З ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ЛОНДОНСЬКОЇ НАРАДИ «ВЕЛИКОЇ СІМКИ»

РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ

28. Ми підтримуємо заходи, спрямовані на здійснення політичних і економічних перетворень у Радянському Союзі, і готові сприяти інтеграції Радянського Союзу в світову економіку.

29. Реформи щодо формування ринкової економіки необхідні для створення стимулів до перетворень і гарантування радянському народові можливості мобілізувати свої значні природні і людські ресурси. Наявність чітких і узгоджених структур, на основі яких центр і республіки будуть виконувати відповідно свої обов'язки, має важливе значення для успіху політичних і економічних реформ.

30. Ми запросили президента Горбачова на зустріч з нами для того, щоб обговорити політику реформ і їх втілення в життя, а також розглянути питання про те, як ми могли б сприяти цьому процесу.

31. Ми схвалюємо Міжнародний валютний фонд, Всесвітній банк, Товариство економічної співпраці і розвитку і Європейський банк реконструкції і розвитку за проведення ними при активних консультаціях з Комісією європейських співтовариств дослідження на наше прохання, з яким ми звернулися до них у Хьюстоні. У ньому — вичерпна інформація про деякі елементи, необхідні для успішного здійснення економічних реформ, включаючи забезпечення фінансової і валютної дисципліни і створення основ для ринкової економіки.

32. Ми враховуємо загальний політичний контекст, у якому перевіряються реформи, включаючи «нове мислення» у радянській зовнішній політиці у всьому світі. Ми враховуємо також значення перерозподілу ресурсів з військових на цивільні цілі.

33. Ми занепокоєні погіршенням становища у радянській економіці, яке створює серйозні труднощі не тільки у Радянському Союзі, але також і в країнах Центральної і Східної Європи.

Наш дайджест

Було ясно й раніше, що Горбачов не одержить у Лондоні реальної фінансової допомоги. Він розуміє: це лише початок тривалого процесу. Але двері нині відчинені перш за все для асоційованого членства у Міжнародному Валютному Фонді. Потім буде, очевидно, і повна участь у ньому. Це допоможе в одержанні СРСР кредитів і входженні його у світову економіку. Так що це дійсно скоріше початковий крок, ніж поворотний пункт. Дехто в Радянському Союзі може зазнати розчарувань. Однак Москва і Вашингтон повинні визнати цю зустріч вдалою, хоча, очевидно, йдеться про напівуспіх.

«Вашингтон пост» (США).

«Сімка», головні банкіри Заходу, не погодились дати радянському Президентові все, що він просив. Але вона («сімка») погодилась інтегрувати СРСР у свою капіталістичну систему. Віднині і в усьому світі, і в Радянському Союзі уже ніщо не буде так, як було в минулому. Зменшилася безодня, яка розділяла два підходи, дві концепції сучасного суспільства.

«Котід'єн де Парі» (Франція).

Чому ж усе-таки може дорівнювати «7+1»? Ясно, що сьогодні рано підраховувати суму в мільярдах доларів, карбованців чи ієн, складати її з великих індустріальних проектів взаємодії, визначати ефективність можливих інвестицій тощо. Все це, будемо сподіватися, ще попереду. Сьогодні важливо зберегти сам поворот до «плюса», точніше навіть — зберегти сам цей знак, що символізує якісно новий рівень світової інтеграції. Власне, не буде «плюса» — не буде й «суми».

«Известия».

Президенту Горбачову вдалося у Лондоні домогтися прориву по двох важливих напрямах...

По-перше, він домовився з президентом Бушем про проведення наприкінці липня у Москві радянсько-американської зустрічі на найвищому рівні. По-друге, після переговорів з лідерами «сімки» він має цілковиту підставу говорити про нову еру співробітництва між Радянським Союзом і Заходом. Обидва ці моменти зміцнюють внутрішньополітичне становище глави Радянської держави. Це має велике значення: адже доля Горбачова буде вирішуватись не за кордоном, а вдома.

«Вельт» (ФРН).

Горбачов не сказав у Лондоні нічого такого, про що не говорив раніше, і не зробив ніякого несподіваного кроку. Логіка процесу, що розвивається, веде до великого практичного співробітництва, включаючи допомогу Заходу. Все буде залежати від поступу радянських реформ.

«Індепендент» (Великобританія).

Покладаю велику надію

Шановна редакціє «Голосу України»!

Давно вже я хочу висловити і свою думку про В. Леніна, компартію, перебудову, «демократів», про наш парламент, та все якось не вистачає часу, хоч і пенсіонерка. Та ось прочитала листи в «Голосі України» від 20 квітня Бибика, Берези, Колісниченка, а раніше читала подібні листи і в «Правде» — не витримала, взялася за перо.

Людоньки добрі, схаменіться! Я безпартійна, українка, не служанка, не холуйка. Не минули мене голод і холод 1933 і 1947 років. І майже ніколи не покидали мене злидні і після тих страшних років, та все ж не відношу себе до тієї темної маси, бо таки маю уявлення про Леніна і його політику. І глибоко впевнена, і не тільки я, а й та «темна маса»: дожив би Ленін хоч до 1940 року, не було б тих страшенних голодоморів. Не було б війни з фашизмом. А, може, навіть і Гітлер в Німеччині не прийшов би до влади. Не було б сьогодні і того Чорнобиля. Адже при ньому була демократія і гласність. Творчої думки, творчих дерзань ми позбавлені не з дня «Жовтневого перевороту», а після смерті В. Леніна. Настало те, чого він боявся. Сталін та його соратники знищили комуністів-ленінців. Це все добре знають і розуміють антикомуністи. Але визнати те відкрито вони не можуть, бо це ж їм не на користь. Вони, навпаки, риються, шукають у Леніна недоліки, прорахунки, помилки (а від цього ніхто не застрахований), знаходять десь вимушену жорстокість і з радістю, з насолодою виписують, галасують, «незрячих» просвіщають.

Остаточно завела нас в болото, в густі хащі партія на чолі з Брежневим. Ця партія не ленінська, вона тільки назву зберегла. Ця партія остаточно зіпсувала людей: навчила брехати, красти, наплодила п'яниць, ледарів, хабарників, повій, брежнєвська партія зганьбила ту кристально чисту партію Леніна! Чесні, розумні, грамотні комуністи не могли триматися на керівних посадах. Хоч я й безпартійна, та мені боляче до сліз іноді чути таке: «Хіба то комуніст, коли він не п'є горілки, не має коханок, живе тільки за рахунок своєї праці». Брежнєвська партія пустила глибоке коріння в нашому районі. Колгосп наш і сьогодні — безплатна годівниця для районного керівництва.

Партійна організація в колгоспі вже зовсім не діє. Комуністи тільки платять партвнески. А для районного лідера більше нічого й не треба. Тихо, спокійно. Та все ж таки партія Леніна жива, вона й почала перебудову. Біда наша в тому, що перебудову гальмують з одного боку «брежнєвці», з другого — «демократи». Проте я — оптиміст. Покладаю велику надію на відродження ленінську партію, сподіваюся, що з її допомогою мої правнуки знайдуть правильну дорогу до щастя.

Інших партій я не визнаю.

P. S. Дуже прошу вас, якщо надрукуєте цього листа, то адреси моєї не називайте. Адже я між двома вогнями: «демократами» і «брежнєвцями».

Галина ГРИЩЕНКО.
Дніпропетровська область.



ГАНЕБНИЙ ПЛЮРАЛІЗМ

Можна з повагою прочитати в газеті науково обгрунтований допис про В. Леніна доктора філософських наук, професора Івана Валька. Але не можна допускати таких образ, як пише Т. Бибик, що «Ленін — це чорний дух людства, який на живих людях проводив свої експерименти»... а народ називати темною масою, що не має уявлення про Леніна.

Д. ГОЦ,
вчитель, пенсіонер.
селище Рокитне Київської області.

Резонанс

«ЛЕНІН ЖИВ. ЛЕНІН ЖИВЕ?»

ЯК ЗАСВІДЧИЛА НАША РЕДАКЦІЙНА ПОШТА, ДОСИТЬ НЕОДНОЗНАЧНО СПРИЙНЯЛИ ЧИТАЧІ ТЕМАТИЧНУ СТОРІНКУ «ЛЕНІН ЖИВ. ЛЕНІН ЖИВЕ?», ВМІЩЕНУ В № 77 ГАЗЕТИ. ЦЬОГО РАЗУ РЕДАКЦІЯ ВИРІШИЛА НЕ ВДАВАТИСЯ ДО КОМЕНТАРІВ, А ПОДАТИ САМІ ЛИСТИ.



МІЖ ДВОМА ВОГНЯМИ

ОХ, ЯК ЖЕ то воно важко — виходити з окопів, навіть коли сам Генеральний секретар закликає! По-перше, окопи за сімдесят три роки стали зручними, комфортабельними, добре умебльованими — просто шкода залишати. Подруге, вони все-таки вужчі, аніж дверцята «Волги», — можна і черевцем зачепитися або навіть і зовсім застряти. Вийшли, нарешті, з окопів, а куди бігти — чи вперед, чи назад — невідомо. Попереду — жовтоблакитники тризубами вимахують, позаду — двоголові орли на поживу злітаються. Хочеш не хочеш, а треба з кимось миритися...

Отак і з'являються на світ Божий публікації, у яких Леніна виставляють мало не українським самостійником. Він, мовляв, навіть уві сні думав: швидше б Україна відокремилася! Шкода тільки, що Сталін та Троцький заважають. От і доводиться посилати війська, постійно щось придушувати, когось розстрілювати... Та й владу на Україні чомусь увесь час здобувають не пролетарі, яких і канчуками з імперського двору за хвіртку не виженеш, а якісь там Винниченки та Петлюри, що й гадки не мають з подяки за волю добровільно лишитися «навіки разом»!

Аргументація у подібних статтях, звичайно, досить примітивна. Наводиться відповідна кількість цитат, де Ленін ще перед захопленням влади щедро обіцяє Україні «всілякі суверенітети» аж до відокремлення. Про кривавий розгул більшовизму на Україні не мовиться ні слова. Зате детально змальовується, як Ленін допомагає українським робітникам і селянам повалити контрреволюційну, буржуазну та націоналістичну Центральну Раду. Після цього у відносинах між ним та Україною настає повна злагода, яку грубо ламає Сталін.

Отака-то ідилічна картина! Просто не знаєш, як спростувати таку нісенітницю. Треба ж рятувати Ілліча від націоналізму! А то складається враження, нібито він і жовтневий переворот організував спеціально для того, щоб дати Україні волю. Незрозуміло тільки, чому в такому разі він її їй не дав. Передумав, захопивши владу? А може, Ілліч і за життя не мав реальної влади, і після смерті вірні ленінці перекрутили його ідеї до невпізнання?

Чого тільки не напишеш, аби втриматися при владі! Втім, якщо компартійна преса щедро надає сторінки під гороскопи та еротику, якщо у будинках партполітпросвіти регулярно проводяться зустрічі з екстрасенсами, астрологами, чаклунами та іншою нечистою силою, то що у порівнянні з цим образ українського націоналіста Леніна! Заради збереження влади можна не тільки перефарбувати свого вождя, а й чортові душу закласти.

Ні, панове комуністи, нічого у вас не вийде! Історія вже винесла вам вирок, але ще дає шанс з гідністю відступити. На ваше щастя, український народ зберіг у собі політичну культуру, попри всі ваші намагання знищити її.

Тому не біжіть ні вперед, ні назад, а зійдіть собі тихо десь на узбіччя і не заважайте людям працювати, втрачений час надолужувати. І ідола вашого заберіть з собою. А на місцях, де стоять пам'ятники йому, влаштуйте собі городи. Тоді у вас буде і хліб, і до хліба, ще й братнім партіям залишиться. Оце й буде єдине ваше розумне рішення за всі часи вашого існування!

Микола КАРПОВ.
Харків.

З початку року редакція одержала 15 807 листів

НАС НАДИХАЛО ЙОГО ІМ'Я

ДО В. ЛЕНІНА, до його слів, рішень, вчинків ставляться люди по-різному. Не слід забувати, коли то було, за яких умов і обставин. В тих конкретних умовах боротьби було всього: був царський терор сотні літ, був і червоний, і не менш жорстокий — білий. Не забуваймо ж нічого, але для добра, а не для зла.

Не забуваймо й ленінський крутий поворот, на 180 градусів, при переході до непу, його заповіти, що в передсмертних листах-записках!

Сьогодні, на шостому році перебудови, розкріпачення думки, легко бути розумакою заднім числом і Собчакам, і Ніна Андреєвим, і всім нам; з'явилося щось багато спекулянтів, які брехливо хочуть перекласти всі виверти, промахи й злочини Сталіна і сталіністів, Брежнєва — Суслова, Щербицького й К°, перекласти на всіх більшовиків і на В. Леніна зокрема. І в часи братовбивчої війни 1917—1920 років, і в наші дні були і є більшовики, комуністи, партійні й безпартійні, високої моралі й чесності.

Сталінізм, несвобода окрали їх, мабуть, найдужче. Сталінізм і неосталінці завдали комуністичній, колективістській ідеї більшого удару, ніж гітлеризм.

Крикунів про перейменування Ленінграда, хто хоче стерти ім'я Леніна з карти Росії, з нашої пам'яті, мені хочеться непопулярно тепер запитати:

1. Де ви були до 17-го року, в якому стані, в стані експлуататорів і гнобителів чи гноблених, експлуатованих, обдурених попами і гнаних на імперіалістичну війну 1914—1917 років?

2. Де були і з ким у війну Вітчизняну 1941—1945 років, коли йшлося «бути чи не бути» і для Росії, і для України, Грузії?.. І де були б ми всі й наші діти, коли б расисти, гітлерівський фашизм взяв гору над захисниками Ленінграда, Сталінграда...

Дехто наївся б і наїдався хліба й при німцях, клан зрадників, як, приміром, генерал Власов і його посіпаки, за вірну службу «Великой Германии под знаменами Великого Фюрера», їв би, звичайно, і хліб, і масло. А що було б з нами, простими людьми, відомо, здається, всім і давно. Винищили б німецькі фашисти не тільки євреїв, а Росію, Україну, Грузію «обустроїли» б посвоєму й для себе. Це знають і ті, хто хоче Леніна викинути з історії країни, і ті деякі сучасні «радєтєлі обустройства Росії» за насильницькими царственими принципами, які добалакуються навіть до того, що краще було б у 1941 — 1943 роках здати Ленінград, а то й взагалі програти війну.

А що з нас, усіх радянських людей, зробили б фашисти?

Ми вистояли у двобої з коричневою чумою перш за все завдяки патріотизму радянських людей усіх націй, стійкості, жертовності, дружбі народів.

І надихало нас усіх тоді — і дорослих, і дітей — ім'я Леніна.

І. ВОЛЬВАЧ.

Сторінку підготував Ігор КАБЛАК.



Валерія ВРУБЛЕВСЬКА народилася у Житомирі. Кандидат філософських наук. Прозаїк, драматург. Автор п'єс «Кафедра» і «Візаві», роману-біографії «Соломія Крушельницька», повісті «Емансипантка» (про юні роки письменниці Ольги Кобилянської, про початок її творчості), інших творів.

У 1988 році брала участь у роботі 1 Всесвітнього конгресу жінок-драматургів у США.

Валерія ВРУБЛЕВСЬКА

УКРАЇНО, ГРЯДЕ ТВОЯ ВЕСНА!

НЕ МАЮЧИ СВОБОДИ ПОЛІТИЧНОЇ, ЦІ ПОЕТИ ОБСТОЮВАЛИ СВОЮ ВНУТРІШНЮ СВОБОДУ. А ВСІ СПРАВЖНІ ТВОРИ, ЯК ТІСТО НА ДРІЖДЖАХ, ЗАМІШАНІ НА ЛЮБОВІ. ОСЬ І ДРАЧ, І ПАВЛИЧКО БУЛИ ЩИРІ І БЕЗУМОВНО ВЕЛИКІ! ЧИ БУЛА ЦЕ ЛЮБОВ ДО ЖІНКИ, ЧИ ДО СВОГО НАРОДУ — НЕ МАЛО ЗНАЧЕННЯ.

НЕ ШКОДУЙТЕ СЛІВ ЛЮБОВІ НАШИМ СПІВЦЯМ ЩЕ ЗА ЇХ ЖИТТЯ. ПОВІРТЕ, ВОНИ ЧЕСНО НЕСУТЬ СВІЙ ТЯЖКИЙ ХРЕСТ І ПРАГНУТЬ ПЕРЕДУСІМ НАШОЇ ПІДТРИМКИ, А НЕ ОСУДУ. ВОНИ ВИКОНУВАЛИ (І ВИКОНУЮТЬ!) СВІЙ НАЙПЕРШИЙ ОБОВ'ЯЗОК: ПРАГНУЛИ (І ПРАГНУТЬ!) ВІДРОДИТИ ЦІЛІСНЕ І ЖИВЕ ЗНАЧЕННЯ КУЛЬТУРИ, ВЕРНУТИ ІЗ ЗАБУТТЯ ЇЇ ВЕЛИЧЕЗНІ ПЛАСТИ, ЗРОБИТИ НАС СПАДКОЄМЦЯМИ ЦЬОГО НЕЙМОВІРНОГО БАГАТСТВА. ЩОБ СТАЛА ЦЯ КУЛЬТУРА ДЛЯ НАС НЕ МЕРТВИМ КАПІТАЛОМ, А ЖИТТЄБУДІВНИМ МАТЕРІАЛОМ.

ДЛЯ КОЖНОЇ людини приходить день, година, коли все, що вона зробила, як жила, видається їй даремним і позбавленим змісту. Тоді вона говорить собі: «Боже мій милий, чи мало все це якийсь сенс? На очах так багато руйнується, зникає. Те, у що вірив, — виявляється отрутою, те, що здавалося щастям,— минуло, як сон! Так для чого я жив? Навіщо вірив? Мріяв. працював?» І, здається, цілком справедливо, що життя не має сенсу, що це якийсь жорстокий жарт! Бо життя тільки тоді є осмисленим, коли воно дає нове життя і робить його кращим. Це наші діти, яким жити в іншому, відмінному від нашого світі. Але самі по собі кращими від нас вони не стануть, не вродяться добрими і справедливими. Ці якості в них мусять виховати їхні батьки, школа і світ навколо них.

Ми входимо в дім національного буття, національної культури, національного трибу життя. Мусимо багато що пригадати, багато що усвідомити!

Моє слово молодим — тим, за якими майбутнє нашої суверенної України. Для них пишу, для них згадую, на них молюся, перед ними каюся! За те, що були погано виховані самі, за те, що легковажили майбутнім, за те, що ганили і ганимо всіх і вся! За те, що не вчили своїх дітей по-людськи жити і щоденною працею створювати собі нормальні умови життя, а вчили вмирати за Батьківщину. За неї не треба ні вмирати, ні вбивати когось, для неї треба працювати, її потрібно любити. А той, хто любить, — захистить.

За те, що не навчені бути мудрими і обачливими. І тому здійняли таку війну суплік, пасквілів, доносів, що стали подібними до відомих Паніковського і Балаганова та їх знаменитого діалогу: «Ти хто такий?» — «А ти хто такий?».

КОЛИ мої батьки сварилися, дітей виганяли з хати. Наші діти, онуки, на жаль, присутні при наших чварах. Тому до них — моє слово. Щоб дещо засвоїли собі, щоб рятували свої душі вірою, роздумами. І перевіряли все, що чують і бачать, інструментом істини, справедливості і краси. Відсутність у вчинках хоча б одного з цих понять уже повинна насторожувати.

Скажімо, таке поняття, як «правда». Воно просто немислиме без правди-істини, правди-справедливості, правди-краси! Бо то вже буде напівправда.

Наприклад, правда, що Іван Драч, Дмитро Павличко і «несть им числа» писали про Леніна, вірили йому. То чи справедливо їм дорікати за це? Безумовно і однозначно: ні! Бо в іншому разі потрібно звинуватити весь народ, серцем якого є його поети: а ви навіщо вірили? Був такий час, були так виховані. Вважали Леніна людиною, що віддала життя за щастя народу, Леніна — захисника народів, Леніна — пророка і провидця. Вірили, «бо люди у вірі живі» (Іван Драч). Це закономірність людського життя — тільки той, хто не вірить, той не страждає від обману (О. Бальзак), але не треба робити з людської віри обвинувачення або кийок.

Можна написати на свого товариша супліку і сказати там правду, але чи достойний той вчинок, чи моральний? Ні.

Дехто, користуючись власними потребами, бо змінити вже нічого не можна, ганить, приміром, Щербицького, вириваючи його життя з контексту часу і системи. Можна так, а можна й інакше. Можна пригадати, що він закрив магазин для начальства на території ЦК у перший же рік, коли прийшов до влади, що захищав Олеся Гончара від нападок державних «держиморд», що поважав Івана Дзюбу. Що в дні процесу над відомим письменником прийняв листа на його захист, якого написав російський поет Є. Євтушенко, а передав цей лист Іван Драч. І ось уже вимальовується інша іпостась. Бути чи не бути Першотравневій демонстрації під час чорнобильського горя, вирішував не він, а коли вже сталося — пішов на вулиці Києва разом зі своїм онуком. До речі, Б. Патон і В. Щербицький протестували проти будівництва Чорнобильської АЕС, та Мінатоменерго виявилося сильнішим, на що є документальне підтвердження. Щербицький призначив евакуацію київських дітей на перші числа травня, і не він відмінив це рішення. Але немає нічого такого таємного, щоб не стало явним. І виходить, що ми безкультурні і нечесні, бо, врешті-решт, що таке культура, як не пошуки прекрасного і доброго в житті та в людях.

Під час моїх студій в університеті я мешкала в гуртожитку. На одному поверсі з нами жив викладач університету, який товаришував з сином Максима Рильського. Коли у викладача народилася дитина, старого поета запросили бути хрещеним батьком. Березневим вечором Рильський разом з сином приїздять до гуртожитку.

Я також запрошена, сиджу поруч з Максимом Тадейовичем. Ніхто не знає, що він уже смертельно хворий, що невдовзі його не стане. Він сидить, опустивши голову, в очах смертельна туга і самотність. А ми з молодечим завзяттям заглядаємо йому в очі, хочемо розвеселити, задаємо питання. Час буремний! Стільки всього говориться, стільки шуму-піни! Фадєєв застрелився. А у нас?.. Корнійчук!.. Корнійчук... Паралелі, парадигми... Не витримую, питаю: чи правда? Поет уперше підвів голову, глянув просто в очі. Відповів: «Нащо воно вам треба?» — і замовк. Мовчу і я. Тепер знаю — пожалів легковажну, незрілу молодість, зглянувся на неї. Мав рацію. Виховання — складна річ: у ньому, як на городі, — на все свій час.

МИСТЕЦТВО — це єдина універсальна мова, яку розуміють люди всього світу. Сьогодні питання культури — це питання цивілізованості. Матеріальна забезпеченість ніколи не стане духовним ідеалом. Підмінити поняття можна, замінити — ніколи. Для нас, українців, любов до землі — все. Тому повернення до землі, все одно, що повернення до рідного слова, до Батьківщини.

В усьому нашому відродженні культури площину національної школи і мови вважаю найважливішими. Бо якщо національна культура існує і ми існуємо і думаємо про майбутнє нашої культури, то спершу мусимо зберігати її образ, бо багато вже втрачено генетично. Не можна закривати на це очі і не можна нікого примушувати, тому що деякі речі зникають назавжди. Мусять змінитися покоління, і тому ми говоримо про охорону мови. Це багатство дорожче від Дніпра.

Що значить берегти мову? Це не консервувати, а розвивати її. Мова живе в русі, як ріка. Можна поставити греблю. Що виникне? Море. А що це за море? Мертва вода, яка зацвіте водоростями і чим завгодно. Господи! Там загине все живе! Мова мусить рухатися, розвиватися. А буде це тільки тоді, коли маса людей, які живуть у дану епоху, думають нею, творять, мріють, пишуть поеми, романи, вірші. Питання в тому, чи будуть наші діти думати українською мовою, мріяти українською мовою? Це потрібно для того, щоб вижили українці. Це потрібно і для того, щоб повноцінно існували росіяни. До речі, російська культура дуже багато увібрала в себе від Гоголя, від української пісні, від української музики, так само, як і українська від російської. Це процес руху. І ми маємо багато намагань української інтелігенції розгерметизувати українську національну культуру. Щоб вона вийшла за вузькі демографічні кордони на загальносвітовий інтелектуальний простір. По суті, цю роботу почали ще Іван Франко, Леся Українка, Ольга Кобилянська... На початку 20-х років нашого століття Україна нагромадила такий художній та інтелектуальний капітал, що все це переломилося в намагання створити грандіозний конгломерат української естетичної культури.

Що це за публікації? Що це за явища? Передусім це проза Винниченка, Підмогильного, Чернявського, Хвильового. Це творчість великого реформатора українського і світового театру Леся Курбаса.

Це зовсім нам ще невідома, але безперечно вражаюча спроба створити абсолютно інспіровану українську жіночу поезію. Можна назвати таких письменників, як Ладя Могилянська — одна з найкращих слов'янських поетес, що писали про кохання. Незвичайна і вражаюча Рона Черняхівська, Раїса Троян. Ось які глибокі, величні постаті українського художнього процесу XX століття, які нам ще потрібно відкрити і засвоїти. А західний авангард, увесь перекладений на українську мову першим поколінням української еміграції! Ним неодмінно треба скористатися, це наше культурне надбання!

Я народилася в українській родині. До школи, вдома, говорила українською мовою. Та пішла в російську школу, бо була найближча. Був час духовної руйнації. А що таке духовна руйнація? Достоєвський вважав, що існування монастирів на Русі виправдано вже тим, що там існували святі люди, які зберігали образ Господа Бога на землі. І допоки вони існують, існує віра і реальне підтвердження тому, що можна жити чесно, свято, чисто. Це дуже правильно підмічено, бо коли ніхто в реальному житті не живе по совісті, по честі, духовна культура народу розпадається і настає час духовної руйнації. Час, коли не цінується (через різні причини) власна мова, немає гідних вчителів, або такі, що зраджують власних учнів. Певно, що вони не можуть запалити народ високими ідеями.

ВСЕ, про що я говорю, має безпосереднє відношення і до долі мого покоління. До долі, яка складалася за часів «духовної руйнації», коли ми мали «брехливу літературу», «брехливу драматургію», потрапляючи у замкнуте коло: «не любить, бо не знає, не знає, бо не любить». Та було й для нас спасіння. Це наша об'єктивно існуюча Батьківщина. Це зграйка вишень серед зеленого жита — все, що залишилося від хутора мого діда. Це моє дороге, незабутнє місто Житомир, де я народилася. Моє дитинство пройшло поруч з Саноцьким провулком, де в потопаючій у квітах хатинці Іван Кочерга п'ятистопним ямбом написав шекспірівської напруги драми про середньовічний Київ: «Пісню про Свічку» і «Свіччине весілля». Навіки залишилися в моїй пам'яті, в моєму серці незрівнянні пісні поліського краю.

Я закінчила російську школу, безмежно закохалася в російську літературу, стала студіювати російську філологію в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка. Отут і почалися мої дивовижні душевні «метаморфози». Мої духовні інтереси почали тяжіти до українського відділення, де вчилися мої прекрасні «філологи-богині» Світлана Йовенко і Людмила Скирда. Я їх любила. Це вони мене причастили рідною літературою, прилучили до тогочасного літературного життя. Саме завдяки їм я познайомилась з сучасною поезією, з поетами

…УБЛЕВСЬКА

[У]КРАЇНО, [Г]РЯДЕ [Т]ВОЯ ВЕСНА!

…го поети: а
… Був такий
…вані. Вва-
…диною, що
…щастя на-
… захисника
… — пророка
…, «бо люди
… Драч). Це
… людського
…юй, хто не
…аждає від
…к), але не
…одської ві-
…або кийок.
… на свого
… і сказати
…ни достой-
…ни мораль-
…чись влас-

…бо змінити
…на, ганить,
…цького, ви-
…ття з кон-
…ми. Можна
…акше. Мо-
… він закрив
…альства на
…ерший же
… до влади,
…я Гончара
…вних «дер-
…жав Івана
…роцесу над
…иком прий-
…ахист, яко-
…ький поет
…передав цей
…ось уже ви-
…а іпостась.
…Першотрав-
…І під час
…оря, вирі-
…ли вже ста-
… вулиці Ки-
…м онуком.
… і В. Щер-
…вали проти
…нобильської
…енерго вия-
…, на що є
…ідтверджен-
… призначив
…их дітей на
…ня, і не він
…ня. Але не-
… таємного,
…им. І вихо-
…ультурні і
…ті-решт, що
… не пошуки
…ого в жит-
…удій в уні-
…ала в гур-
…му поверсі
…дач універ-
…ишував з
…Рильського.
… народила-
… поета за-
…ещеним ба-
…м вечором
… сином при-
…тку.
…ена, сиджу
…ом Таде-
… знає, що
…но хворий,
… не стане,
…вши голо-
…ельна туга
… з молоде-
…ядаємо йо-
… розвесели-
…ня. Час бу-
…сього гово-
… шуму-піни!
…вся. А у
… Корній-
…парадигми…
…аю: чи пра-
… підвів го-
…осто в очі.
… воно вам
…овк. Мовчу

і я. Тепер знаю — пожалів легковажну, незрілу молодість, зглянувся на неї. Мав рацію. Виховання — складна річ: у ньому, як на городі, — на все свій час.

МИСТЕЦТВО — це єдина універсальна мова, яку розуміють люди всього світу. Сьогодні питання культури — це питання цивілізованості. Матеріальна забезпеченість ніколи не стане духовним ідеалом. Підмінити поняття можна, замінити — ніколи. Для нас, українців, любов до землі — все. Тому повернення до землі, все одно, що повернення до рідного слова, до Батьківщини.

В усьому нашому відродженні культури площину національної школи і мови вважаю найважливішими. Бо якщо національна культура існує і ми існуємо і думаємо про майбутнє нашої культури, то спершу мусимо зберігати її образ, бо багато вже втрачено генетично. Не можна закривати на це очі і не можна нікого примушувати, тому що деякі речі зникають назавжди. Мусять змінитися покоління, і тому ми говоримо про охорону мови. Це багатство дорожче від Дніпра.

Що значить берегти мову? Це не консервувати, а розвивати її. Мова живе в русі, як ріка. Можна поставити греблю. Що виникне? Море. А що це за море? Мертва вода, яка зацвіте водоростями і чим завгодно. Господи! Там загине все живе! Мова мусить рухатися, розвиватися. А буде це тільки тоді, коли маса людей, які живуть у дану епоху, думають нею, творять, мріють, пишуть поеми, романи, вірші. Питання в тому, чи будуть наші діти думати українською мовою, мріяти українською мовою? Це потрібно для того, щоб вижили українці. Це потрібно і для того, щоб повноцінно існували росіяни. До речі, російська культура дуже багато увібрала в себе від Гоголя, від української пісні, від української музики, так само, як і українська від російської. Це процес руху. І ми маємо багато намагань української інтелігенції розгерметизувати українську національну культуру. Щоб вона вийшла за вузькі демографічні кордони на загальносвітовий інтелектуальний простір. По суті, цю роботу почали ще Іван Франко, Леся Українка, Ольга Кобилянська… На початку 20-х років нашого століття Україна нагромадила такий художній та інтелектуальний капітал, що все це переломилося в намагання створити грандіозний конгломерат української естетичної культури.

Що це за публікації? Що це за явища? Передусім це проза Винниченка, Підмогильного, Чернявського, Хвильового. Це творчість великого реформатора українського і світового театру Леся Курбаса.

Це зовсім нам ще невідома, але безперечно вражаюча спроба створити абсолютно інспіровану українську жіночу поезію. Можна назвати таких письменників, як Ладя Могилянська — одна з найкращих слов'янських поетес, що писали про кохання. Незвичайна і вражаюча Рона Черняхівська, Раїса Троян. Ось які глибокі, величні постаті українського художнього процесу XX століття, які нам ще потрібно відкрити і засвоїти. А західний авангард, увесь перекладений на українську мову першим поколінням української еміграції! Ним неодмінно треба скористатися, це наше культурне надбання!

Я народилася в українській родині. До школи, вдома, говорила українською мовою. Та пішла в російську школу, бо була найближча. Був час духовної руйнації. А що таке духовна руйнація? Достоєвський вважав, що існування монастирів на Русі виправдано вже тим, що там існували святі люди, які зберігали образ Господа Бога на землі. І допоки вони існують, існує віра і реальне підтвердження тому, що можна жити чесно, свято, чисто. Це дуже правильно підмічено, бо коли ніхто в реальному житті не живе по совісті, по честі, духовна культура народу розпадається і настає час духовної руйнації. Час, коли не цінується (через різні причини) власна мова, немає гідних вчителів, або такі, що зраджують власних учнів. Певно, що вони не можуть запалити народ високими ідеями.

ВСЕ, про що я говорю, має безпосереднє відношення і до долі мого покоління. До долі, яка склалася за часів «духовної руйнації», коли ми мали «брехливу літературу», «брехливу драматургію», потрапляючи у замкнуте коло: «не любить, бо не знає, не знає, бо не любить». Та було й для нас спасіння. Це наша об'єктивно існуюча Батьківщина. Це зграйка вишень серед зеленого жита — все, що залишилося від хутора мого діда. Це моє дороге, незабутнє місто Житомир, де я народилася. Моє дитинство пройшло поруч з Саноцьким провулком, де в потопаючій у квітах хатинці Іван Кочерга п'ятистопним ямбом написав шекспірівської напруги драми про середньовічний Київ: «Пісню про Свічку» і «Свіччине весілля». Навіки залишилися в моїй пам'яті, в моєму серці незрівнянні пісні поліського краю.

Я закінчила російську школу, безмежно закохалася в російську літературу, стала студіювати російську філологію в Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка. Отут і почалися мої дивовижні душевні «метаморфози». Мої духовні інтереси почали тяжіти до українського відділення, де вчилися мої прекрасні «філологибогині» Світлана Йовенко і Людмила Скирда. Я їх любила. Це вони мене причастили рідною літературою, прилучили до тогочасного літературного життя. Саме завдяки їм я познайомилась з сучасною поезією, з поетами Іваном Драчем і Дмитром Павличком, яких буквально обожнювала студентська молодь. Уже на четвертому курсі в мене вийшла перша книжечка українською мовою. Щоправда, переклад з польської, але на рідну, українську.

Пишу це не для того, щоб присягнути на вірність новим ідеалам. Вони для мене не нові, а розбуджені й набуті поетами мого часу. Бо тільки «поезія — найвірніша вісниця, соратниця і супутниця народу, коли він пробуджується до життя» (Персі Шеллі).

Я була на першому курсі, коли вперше на вечір завітали до нас Іван Драч та Дмитро Павличко. І коли Драч прочитав:

Нам розпинати дні ці карі
До серцевини, до зорі,
Куди не [illegible]дуть [illegible]ичари
В облуд[illegible] ло[illegible]удній грі.

У залі — мертва тиша, а у молодої неофітки після слів

Перо — це наша спільна доля,
Все обійти і все знайти,
Аж поки в головах тополя
Не прошумить за два хрести

виникла абсолютна впевненість, що до неї особисто звернувся поет. Що моя присутніст[illegible] цьому [illegible]орі — не випадковість, а доля, що я потрібна своєму народові. І стрепенулась у моєму серці і батьківська мова, і Шевченкова сльоза, приспані навколишнім життям, притиснуті ним. Поети повернули мене у дім національного буття. Від них війнуло на мене живим подихом національної культури, я відчула себе послідовницею в[illegible]ких [illegible]ультурних традицій[illegible] б[illegible]ене потонуть, щезнуть у глибині віків. Та й сама без них перестану бути особистістю, а перетворюсь у звичайне перекотиполе, «яке саме не знає, куди його вітер несе…» Живе життя культури буквально обпалило мене. Після закінчення вечора ми підійшли до поетів. Світлана Йовенко, яка була редактором нашої літературної факультетської газети «Вир», [illegible]попросила: «Іване[illegible]оровичу, напишіть, будь ласка, щось для газети!»

Драч узяв чистий аркуш паперу і написав щось подібне: «А я у «Вир» кидаюсь з головою».

Що стосується мене, то я з головою поринула в пошуки великих українських жінок, доки не натрапила на величезну глибу світового масштабу — геніальну співачку Соломію Крушельницьку. З того вечора поезії Івана Драча і Дмитра Павличка вже ніколи не покидали мене.

Не маючи свободи політичної, ці поети обстоювали свою внутрішню свободу. А всі справжні твори, як тісто на дріжджах, замішані на любові. Ось і Драч, і Павличко були щирі і безумовно Великі! Чи була це любов до жінки, чи до свого народу — не мало значення:

Любити свій народ і в тій любові
Ходити, наче кінь у хомуті,
Дарма, що день гризе до крові
Здуває горб на гордому хребті.

(Дмитро Павличко).

Це ми, молоді, кинулися у вир їх поезії, і не було нам там мілко, а просторо і чисто. Бо це була поезія світових обширів, а не вірші для домашнього вжитку. Вони, поети, підносили нас до духовних вершин і кидали

На нашу землю кам'яну,
Де праця старша від кохання,
А хліб — від нитки бурштину.

(Дмитро Павличко).

Це були поети, творчість яких наскрізь пройнята почуттям гідності. Вони писали (і пишуть!) про любов і смерть, про війну і мир, про віру і надію тими словами, якими говорив (і говорить!) наш народ. Вони створили цілий світ, у якому стихія української мови була рівна змістові національного світовідчуття. Їх поезія своїм корінням сягала тогочасної дійсності, набуваючи при тому універсального значення.

У жодного поета, крім Івана Драча, я не знаходила таких чуттєвих яскравих вражень і такого синтезу інтелектуальних абстракцій. Пізніша творчість Драча також переповнена болем і гідністю — вона велична у своєму звучанні, але вже позбавлена того неймовірного чару молодості, як колись.

Потім настане день смерті Максима Рильського, втрату якого я дуже болісно сприйняла. І ще довго в моїй душі відлунювались його поетичні рядки:

На білі гречки впали роси,
Веселі бджоли відгули.

І от тримаю в руках «Гранослов» Дмитра Павличка, де є вірші, присвячені М. Рильському:

І він прокинеться, як вічний птах,
Із попелу сивин своїх воскресне,
Щоб знову вам життя віддати чесне.

Чи
Була у нього усмішка дитини,
Блакиті української тепло,
Любов'ю серце зроджене було
Як пісня — чесне,
Як бджола — завзяте.

Так говорити-писати про Великого Поета міг тільки Великий Поет!

ЗГАДУЮ і пишу про це для того, щоб політичні мотиви не заважали чисто і чесно захоплюватися поезією такого високого художнього звучання. Щоб наших поетів поважали як людей, як особистості! Ви хочете їх судити? По-перше, це діло Боже, а не людське. По-друге, навчіться спочатку самі співати в пащі лева.

Не шкодуймо слів любові нашим співцям ще за їх життя. Повірте, вони чесно несуть свій тяжкий хрест і прагнуть передусім нашої підтримки, а не осуду.

Вони виконували (і виконують) свій найперший обов'язок: прагнули (і прагнуть!) відродити цілісне і живе значення культури, вернути із забуття її величезні пласти, зробити нас спадкоємцями цього неймовірного багатства. Щоб стала ця культура для нас не мертвим капіталом, а життєбудівним матеріалом.

Честь і хвала цим співцям! І пам'ятайте: над життям художника, над його власною особою завжди вивищується його творчість, як культурна вартість. А в Івана Драча і в Дмитра Павличка вона незаперечна.

Отак, як мої друзі колись розірвали те замкнуте коло — «не знає — тому не любить, не любить — тому не знає» — так хтось шляхетний і мудрий мусить розірвати і коло ненависті, в яке ми нерідко входимо. Бо ненависть породжує тільки ненависть, і з її насіння можуть визріти тільки отруйні плоди.

А нам з вами будувати вільну і незалежну, добру і багату Україну, як і її народ. А все добре і вічне народжується тільки з любові.

З любові до народу і його співців.

Київ.

…ІВА… НА…

МУЗЕЙ Івана Гончара має бути. Здається, нині ніхто цього не заперечує. А от як до діла…

Свого часу Спілка народних майстрів України звернулася до Міністерства культури республіки з пропозицією передати приміщення колишньої гауптвахти, що належить меморіальному комплексу «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років» для тимчасового розміщення унікальної колекції і, як це часто буває, відповіді не одержала.

Трохи згодом, після відвідин Головою Верховної Ради УРСР Леонідом Кравчуком хатнього музею скульптора, Президія Верховної Ради УРСР прийняла рішення всіляко сприяти створенню музею Івана Гончара.

Але невдовзі на адресу Спілки надійшов лист за підписом директора меморіального комплексу В. Козлова. Ні, не з Мінкультури УРСР, куди зверталися народні майстри, а з Музею історії Великої Вітчизняної війни. Директор повідомляв, що постановка питання неправомірна.

Чим же вмотивована «неправомірність» постановки питання? Може, тим, що зібрання народної образотворчості і доробок самого Івана Гончара має безпосереднє відношення до меморіального комплексу. Бо пов'язані вони з роками воєнного лихоліття, є долею, пам'яттю народу. Бо то — одвічні кольорові письмена, що були врятовані в грозовий час таким же ветераном війни. Хіба ж не берегли солдати, як найдорожче, оті святі материнські рушники, що з ними проводжали їх на фронт? Хіба ж не виносили з палаючих хат картини, вишиванки, ікони? То це що — дрібниці?

До речі, сам митець чотири роки відвоював на передовій. На власні очі бачив, як гинули храми, народні скарби — одне слово, все, що називаємо духовністю. Тоді ж дав собі слово, що присвятить своє життя пошукові народних витворів мистецтва, щоб зберегти їх для прийдешніх поколінь. І сьогодні, коли відбувається переоцін-

ка цінностей, …
та доробок вет…
чара стали б …
ням до існую…
музею. Зрешто…
ний комплекс …
раїнським дер…
гоже забувати …
ректору В. Коз…
ству культури …
підпорядковани…

Днями мав …
Танюком щодо…
шення Презид…
ди УРСР про …
ревому музею…
чув, що Кабіне…
Президія зобо…
долю зібрання …
ча і доповісти…
шого травня, н…
рігає мовчання…

Гадаю, таке …
кою Спілки м…
одного і того …
дооцінки наро…
чості як найпе…
цілісного духо…
мання рідного …

І навіть сь…
ністерство кул…
дома в нашом…
риса Хоролець…
сьменник-драма…
полишає відчу…
долю Гончарев…
тяжка спадщи…
рисі Іванівні у…
же десятиліття…
пам'ятаю, стіл…
було про найсі…
родну образот…
постанов ухва…

МОЯ РО…

Давайте разом заспіваєм, браття…

Скажете: хіба нам сьогодні до співу. Треба про речі більш прозаїчні думати: як відпустку провести за наші символічні заробітки, де синові шкарпетки до школи купити, як звичайними таблетками від головного болю запастися… Та й взагалі не опинитися за «бортом» самого життя. Бо прогнозують (і так воно скоріше всього буде!), що нас очікує безробіття. Та ще й при нечуваній інфляції нашого нікому не потрібного карбованця. Та ще й при порожніх полицях магазинів. Навіть тих, що раніше були завалені спиртним, по вироб-

ниц…
пла…
І …
бу …
зем…
роз…
го …
Я…
род…
сам…
го …
Ц…
Сер…
фо…
сти…

ГОЛОС України

…і Дмитром
…их буквально
…удентська мо-
…етвертому ку-
…йшла перша
…нською мовою.
…еклад з поль-
…дну, українсь-

…для того, щоб
…вірність но-
…Вони для мене
…буджені й на
…мого часу. Бо
… — найвірніша
…ниця і супут-
…оли він пробуд-
…иття» (Персі

…ершому курсі,
…на вечір заві-
…Іван Драч та
…ичко. І коли

…и дні ці карі
… до зорі,
…ичари
…дній грі.

…ертва тиша, а
…ітки після слів

…аша спільна
доля,
…се знайти,
…овах тополя
… за два хрести

…отна впевне-
…неї особисто
… Що моя при-
…ому …орі —
…, а доля, що я
…у народові. І
… моєму серці
…ова, і Шевчен-
…риспані навко-
…, притиснуті
…ернули мене у
…ого буття. Від
… мене живим
…альної культу-
…себе послідов-
…льтурних
…ене пото-
…у глибині ві-
… без них пере-
…бистістю, а пе-
…чайне переко-
…ме не знає, ку-
…несе…» Живе
…ри буквально
… Після закін-
…и підійшли до
…на Йовенко,
…ктором нашої
…факультетської
… попросила:
…апишіть,
…ь для газети!»
…чистий аркуш
…в щось подіб-
…р» кидаюсь з

…ся мене, то я
…нула в пошу-
…раїнських жі-
…натрапила на
…бу світового
…геніальну спі-
…Крушельниць-
…ра поезії Іва-
…тра Павличка
…окидали мене.
…ободи політич-
…стоювали свою
…боду. А всі
… як тісто на
…шані на любо-
… і Павличко
…умовно Вели-
…любов до жін-
… народу — не

…род і в тій
любові
…інь у хомуті,
…нь гризе до
крові
… гордому
хребті.
…о Павличко).

…і, кинулися у
… не було нам
…осторо і чис-
… поезія світо-
…не вірші для
…итку. Вони,
…и нас до ду-
…і кидали

… кам'яну,
…ша від кохання,
…итки бурштину.

… Павличко).

Це були поети, творчість яких наскрізь пройнята почуттям гідності. Вони писали (і пишуть!) про любов і смерть, про війну і мир, про віру і надію тими словами, якими говорив (і говорить!) наш народ. Вони створили цілий світ, у якому стихія української мови була рівна змістові національного світовідчуття. Їх поезія своїм корінням сягала тогочасної дійсності, набуваючи при тому універсального значення.

У жодного поета, крім Івана Драча, я не знаходила таких чуттєвих яскравих вражень і такого синтезу інтелектуальних абстракцій. Пізніша творчість Драча також переповнена болем і гідністю — вона велична у своєму звучанні, але вже позбавлена того неймовірного чару молодості, як колись.

Потім настане день смерті Максима Рильського, втрату якого я дуже болісно сприйняла. І ще довго в моїй душі відлунювались його поетичні рядки:

На білі гречки впали роси,
Веселі бджоли відгули.

І от тримаю в руках «Гранослов» Дмитра Павличка, де є вірші, присвячені М. Рильському:

І він прокинеться, як вічний
птах,
Із попелу сивин своїх
воскресне,
Щоб знову вам життя
віддати чесне.

Чи
Була у нього усмішка дитини,
Блакиті української тепло,
Любов'ю серце зроджене
було
Як пісня — чесне,
Як бджола — завзяте.

Так говорити-писати про Великого Поета міг тільки Великий Поет!

Згадую і пишу про це для того, щоб політичні мотиви не заважали чисто і чесно захоплюватися поезією такого високого художнього звучання. Щоб наших поетів поважали як людей, як особистості! Ви хочете їх судити? По-перше, це діло Боже, а не людське. По-друге, навчіться спочатку самі співати в пащі лева.

Не шкодуймо слів любові нашим співцям ще за їх життя. Повірте, вони чесно несуть свій тяжкий хрест і прагнуть передусім нашої підтримки, а не осуду.

Вони виконували (і виконують) свій найперший обов'язок: прагнули (і прагнуть!) відродити цілісне і живе значення культури, вернути із забуття її величезні пласти, зробити нас спадкоємцями цього неймовірного багатства. Щоб стала ця культура для нас не мертвим капіталом, а життєбудівним матеріалом.

Честь і хвала цим співцям! І пам'ятайте: над життям художника, над його власною особою завжди вивищується його творчість, як культурна вартість. А в Івана Драча і в Дмитра Павличка вона незаперечна.

Отак, як мої друзі колись розірвали те замкнуте коло — «не знає — тому не любить, не любить — тому не знає» — так хтось шляхетний і мудрий мусить розірвати і коло ненависті, в яке ми нерідко входимо. Бо ненависть породжує тільки ненависть, і з її насіння можуть визріти тільки отруйні плоди.

А нам з вами будувати вільну і незалежну, добру і багату Україну, як і її народ. А все добре і вічне народжується тільки з любові.

З любові до народу і його співців.

Київ.

МУЗЕЙ ІВАНА ГОНЧАРА? НА ГАУПТВАХТУ!

Музей Івана Гончара має бути. Здається, нині ніхто цього не заперечує. А от як до діла...

Свого часу Спілка народних майстрів України звернулася до Міністерства культури республіки з пропозицією передати приміщення колишньої гауптвахти, що належить меморіальному комплексу «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років» для тимчасового розміщення унікальної колекції і, як це часто буває, відповіді не одержала.

Трохи згодом, після відвідин Головою Верховної Ради УРСР Леонідом Кравчуком хатнього музею скульптора, Президія Верховної Ради УРСР прийняла рішення всіляко сприяти створенню музею Івана Гончара.

Але невдовзі на адресу Спілки надійшов лист за підписом директора меморіального комплексу В. Козлова. Ні, не з Мінкультури УРСР, куди зверталися народні майстри, а з Музею історії Великої Вітчизняної війни. Директор повідомляв, що постановка питання неправомірна.

Чим же вмотивована «неправомірність» постановки питання? Може, тим, що зібрання народної образотворчості і доробок самого Івана Гончара має безпосереднє відношення до меморіального комплексу. Бо пов'язані вони з роками воєнного лихоліття, є долею, пам'яттю народу. Бо то — одвічні кольорові письмена, що були врятовані в грозовий час таким же ветераном війни. Хіба ж не берегли солдати, як найдорожче, оті святі материнські рушники, що з ними проводжали їх на фронт? Хіба ж не виносили з палаючих хат картини, вишиванки, ікони? То це що — дрібниці?

До речі, сам митець чотири роки відвоював на передовій. На власні очі бачив, як гинули храми, народні скарби — одне слово, все, що називаємо духовністю. Тоді ж дав собі слово, що присвятить своє життя пошукові народних витворів мистецтва, щоб зберегти їх для прийдешніх поколінь. І сьогодні, коли відбувається переоцінка цінностей, зібрана колекція та доробок ветерана війни Гончара стали б гідним доповненням до існуючої експозиції музею. Зрештою, і меморіальний комплекс називається «українським державним». То чи гоже забувати про це його директору В. Козлову та Міністерству культури УРСР, якому він підпорядкований?

Днями мав розмову з Лесем Танюком щодо виконання рішення Президії Верховної Ради УРСР про сприяння Гончаревому музею. У відповідь почув, що Кабінет міністрів, який Президія зобов'язала вирішити долю зібрання Івана Макаровича і доповісти про це до першого травня, на жаль, досі зберігає мовчання.

Гадаю, таке нехтування думкою Спілки майстрів,— ланка одного і того ж ланцюжка недооцінки народної образотворчості як найпершого чинника цілісного духовного світосприймання рідного народу.

І навіть сьогодні, коли Міністерство культури очолила відома в нашому мистецтві Лариса Хоролець — актор і письменник-драматург, мене не полишає відчуття тривоги за долю Гончаревого музею. Надто тяжка спадщина дісталась Ларисі Іванівні у міністерстві. Адже десятиліттями, наскільки я пам'ятаю, стільки балачок тут було про найсвятіше — про народну образотворчість, стільки постанов ухвалювалося, стільки дисертацій та науково-методичних публікацій підготували, а справи щороку погіршувалися. Особливо тепер, з наступом ринку та комерції. Народна образотворчість до них не підготовлена: загублені та замулені її джерела, чимало втрачено традицій, згасли у багатьох селах вогнища духовних горнів. Та про яку любов та шану нашого суспільства до народного мистецтва можна говорити, коли створена понад півтора року тому Спілка майстрів народного мистецтва України досі не має у Києві — столиці республіки — не те що гідного приміщення з виставочними залами, але бодай якогось власного притулку. І це в той час, коли стільки просторих приміщень віддано різним кооперативам та під офіси всіляких підприємств, що виростають тут, наче гриби після дощу.

Сприяння народній образотворчості має починатися з Міністерства культури, починатися з шани та уваги до думки, голосу народних майстрів. То, може, варто новому міністру Ларисі Хоролець, на яку покладаємо щодо народної образотворчості такі великі сподівання, запросити з архіву міністерства згадуваного вже листа № 70 від 24 січня 1991 року, надісланого Спілкою майстрів. Та справді, як і належить розглянути його особисто.

Бажано, мабуть, запросити для цього розгляду самого директора меморіального комплексу В. Козлова. Адже саме ним «по поручению Министерства культуры УССР» була підписана горезвісна відповідь від 12 березня 1991 року на лист Спілки майстрів, аби загальмувати питання про долю Гончаревого музею й для більшої переконливості посилена «возмущением ветеранов войны и труда».

Скажу відверто, боляче мені тут за Василя Андрійовича як директора комплексу, бо знаю: багато доброго він зробив у Києві для створення та успішної діяльності Музею історії Великої Вітчизняної війни, яким успішно і плідно керує. То невже нині директор не прагне добра рідному музеєві, втратив чуття до новацій?

Може, Василь Андрійович сам, врешті-решт, зацікавиться його дивосвітом? Гадаю, варто було б йому разом із головою Київської міської ради ветеранів війни та праці генерал-лейтенантом, Героєм Радянського Союзу Михайлом Пилипенком хоч разок за багато років та й перейти вулицю навпростець, через дорогу, що відділяє меморіальний комплекс від будинку Івана Макаровича. Зробити хоча б з таким запізненням до нього цей крок. Крок до Гончаревого музею, аби два заслужених, бойових генерали відвідали вісімдесятирічного народного художника України — також ветерана війни, бойового офіцера, прихилились до його солдатського подвигу, до врятованих у роки війни скарбів народної краси. Бо то є вічне, духовне, глибоко національне. То що — знову його в глухий закуток?

А зійшлися б досвідчені, авторитетні люди — може разом і вирішили, як краще зробити, щоб справа життя Івана Макаровича, його хатній музей-святиня, цей дивосвіт духовності і краси, став невід'ємною частиною меморіального комплексу «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років», його любов'ю і славою перед усім світом.

Григорій МЄСТЕЧКІН,
мистецтвознавець.

МОЯ РОЗРАДО І НАДІЄ

Давайте разом заспіваєм, браття...

Скажете: хіба нам сьогодні до співу. Треба про речі більш прозаїчні думати: як відпустку провести за наші символічні заробітки, де синові шкарпетки до школи купити, як звичайними таблетками від головного болю запастися... Та й взагалі не опинитися за «бортом» самого життя. Бо прогнозують (і так воно скоріше всього буде!), що нас очікує безробіття. Та ще й при нечуваній інфляції нашого нікому не потрібного карбованця. Та ще й при порожніх полицях магазинів. Навіть тих, що раніше були завалені спиртним, по виробництву якого ми впевнено йшли «впереди планеты всей».

І все ж таки: давайте заспіваєм. На журбу нашим недругам, на радість українській землі, де пісня завжди була найпершою розрадою для нашого мученого і топтаного народу.

Як ото співають і танцюють учасники народного фольклорно-етнографічного ансамблю «Поділля» Хмельницького обласного будинку народної освіти.

Цей самодіялвний колектив, яким керує Сергій Педан, з успіхом виступає на різних фольклорно-етнографічних конкурсах і фестивалях. Не тільки в нашій країні, а й за кордоном. Ось і сьогодні підготували нову мистецьку програму, з якою невдовзі виступлять у США.

Отож, давайте заспіваєм, браття! Бо пісня випрямляє наші душі, будить совість, родить надію.

А як нам далі жити без надії? То все одно, що в темному тунелі блукати без свічки.

На знімках: фрагменти виступу ансамблю «Поділля».

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Фото Іллі СУБОТІНА.

КОЛИ ВКЛОНЯЮТЬСЯ ЛЖЕБОГАМ

Годинник войовничого атеїзму своє відбив. Люди знову тягнуться до Бога. Будуються нові храми, виходять з підпілля вчора ще «катакомбні» церкви, схиляє в молитві голови дехто з учорашніх невіруючих. Народ повертається до розумного, вічного, доброго.

Особливо бурхливо відбуваються процеси духовного відродження на Львівщині. Нині тут зареєстровано понад 1000 греко-католицьких громад, понад 100 — Української автокефальної церкви, 240 — УПЦ. Діють в області також римо-католицькі церкви, протестантські общини — євангельских християн-баптистів, адвентистів сьомого дня, п'ятидесятників, Свідків Єгови.

Таке розмаїття конфесій вимагає від обласної Ради чітко продуманої стратегії координації церковних відносин, особливо тепер, у часи різкої конфронтації чи навіть неоголошеної війни греко-католицької та православної церков, яка то затухає, то розгоряється з новою силою.

Про це — інтерв'ю із заступником голови Львівської обласної Ради народних депутатів Миколою ГОРИНЕМ.



— Миколо Миколайовичу, чи помітна у відносинах греко-католиків і православних у Галичині тенденція до примирення? Чи можна нарешті сказати, що конфлікт між цими двома конфесіями позаду?

— Якщо порівнювати з тим, що робилося торік, то ситуація значно спокійніша. Головна проблема нині — це проблема майна. Вирішивши її, ми досягнемо миру і злагоди між православними і греко-католиками. Львівська обласна Рада прийняла відповідну постанову про врегулювання майнових спорів між церквами. На жаль, у Києві на цю проблему так ніхто й не відреагував. Немає навіть заяви з політичною оцінкою рішень сталінського псевдособору 1946 року, хоч кардиналу Любачівському обіцяли прийняття Верховною Радою України такого документа. Якби Верховна Рада прийняла його раніше, то такого протистояння, свідками якого ми стали, не було б. Взагалі, питання відносин греко-католиків та православних має політичний підтекст. І якби політики в Москві і Києві підійшли до проблеми реабілітації греко-католицької церкви відповідально, забувши про політичні амбіції і пам'ятаючи, що у вир релігійної ворожнечі буде втягнуто десятки тисяч людей, то не мали б сьогодні цього міжконфесійного конфлікту.

— Недавно прийнятий Закон про свободу совісті та релігійні об'єднання в Українській РСР допоможе припинити міжцерковні чвари?

— Цей Закон — добрий, демократичний, але він мало в чому нам допоможе. Щоб створити нову релігійну громаду — ним можна керуватися, але щоб розвести конфліктуючі сторони — потрібні конкретні нормативні документи. Кому належать храми, церковне майно, які церкви повертати греко-католикам, а які лишити за православними — про все це має бути записано в таких документах. Що до того, як розгорілася пожежа міжцерковного конфлікту, ми зверталися до Верховної Ради України з конкретними пропозиціями, але нашого голосу не почули.

— Яка релігійна ситуація на Львівщині сьогодні?

— У нас в області 40 відсотків усіх храмів, які є на Україні. Це приблизно півтори тисячі. Довкола 200 із них і досі тривають конфлікти. Серйозне протистояння в 10—15 населених пунктах. На жаль, абсолютно не зрозуміло є для нас у цих конфліктах позиція Ради у справах релігій при Кабінеті міністрів України. На прес-конференціях її голова Колесник заявляє, що причиною чвар і сутичок між греко-католиками і православними є тенденційне ставлення до конфлікту з боку місцевої влади, яка, мовляв, захищає інтереси греко-католиків. Але ж це, м'яко кажучи, неправда.

Ми дали можливість усім релігійним громадам регіону жити легально. Ми першими визнали громади Української автокефальної церкви, заборонені раніше церкви протестантського віросповідання.

— Приїзд до Львова кардинала Любачівського і повернення на Батьківщину патріарха Мстислава сприятимуть примиренню конфесій?

— Дуже багато сил потрібно було витратити, аби звести ієрархів цих церков, а також митрополита Філарета за столом переговорів. І що ж? Думаєте, вони говорили про заповіді Божі, про Христову науку любові до ближнього? Ні, все звелося до суто майнових проблем. Святі отці забули, що служать істинному Богові, а не Мамоні — давньосирійському богові багатства.

Я не думаю, що ієрархи щось змінять у цьому конфлікті, хоч від них багато що залежить. На релігійну ситуацію впливає найперше політична боротьба. Є сили, зацікавлені в конфлікті.

— До цього конфлікту додався, на жаль, ще один — місцевої влади і римо-католиків.

— Так. Але знову ж таки винуватцем цього є не Львівська обласна Рада. Судіть самі. До травня 1990 року на території Львівщини було 10 римо-католицьких громад. Протягом останнього півроку зареєстровано ще 54. Це серед 27 тисяч поляків, які мешкають на території області. У сусідньому ж Перемишлі в Польщі на будинках розклеєно листівки «Вбий українця!» Місцеві українські греко-католики зазнають жахливої дискримінації. Додало напруження й рішення без погодження з органами влади на Україні створювати незалежні структури римо-католицької церкви. Ватикан у жодній країні світу не дозволяє собі цього. То чому ж Україна є винятком?

— Ще донедавна закон дозволяв вести як релігійну, так і атеїстичну пропаганду, але насправді пропаганда була виключно атеїстичною. Причому почасти на гроші, одержані з податків самих церков. Як нині?

— У нас немає щодо пропаганди як з того, так і з другого боку ніяких обмежень. Якщо це, звісно, не людиноненависницькі ідеї.

Але, думаю, ніяка пропаганда не повинна втручатися в пошуки людиною своєї дороги до храму. Якщо хтось пропагує єдину, для всіх одну, то це вже не релігія. То шлях до нового ефемерного світлого майбутнього.

Вів розмову Валентин ЛАБУНСЬКИЙ, оглядач «Голосу України».

Львів.

Конфесії України

СВІДКИ ЄГОВИ

Донедавна релігійна організація Свідків Єгови характеризувалася в атеїстичній літературі, як уособлення мракобісся. Цілком закономірно, що нині, коли ця церква вийшла з підпілля, виникає інтерес до її історії, основ віровчення, структури управління.

Релігійна організація Свідків Єгови виникла в США наприкінці XIX століття. В 70-х роках група християн з Аллейні, яку очолив крамар Чарльз Руссель, розпочала самостійне дослідження Біблії. В листопаді 1879 року християнським товариством було засновано видання «Сіонська Вартова Вежа».

Свідками Єгови товариство стало називатися в 1931 році. До цього воно мало різні назви, зокрема: Міжнародні Дослідники Біблії, Народ Тисячолітнього Світанку, Люди Вартової Вежі тощо.

Керівництво всесвітньою релігійною організацією Свідків Єгови здійснюється на теократичних засадах. Президент корпорації фактично має необмежені права.

Свідки Єгови мають свої видавництва в багатьох країнах світу. Кожного дня з видавничих конвеєрів сходить більш двох мільйонів примірників лише журналів «Вартова Вежа» та «Пробудись!».

Організація Свідків Єгови нараховує понад 60 тисяч груп (зборів), які діють у 210 країнах світу. Групи (збори) становлять основу релігійної організації Свідків Єгови. В них, по суті, сконцентровано все багатогранне релігійне життя. Організовані вони за принципом перших християнських церков.

Постійним місцем діяльності збору є Зал Царств (молитовний будинок). Це, як правило, звичайне приміщення, яке не виділяється серед навколишніх будівель своїм якимось особливим архітектурним оздобленням. Головне, щоб у ньому був зручний зал для молитви.

Зал Царств використовується не тільки для молитовних зборів. Тут проводяться весілля, а також похоронні відправи.

Один раз на рік всі збори Свідків Єгови відзначають День пам'яті Ісуса Христа.

На території нашої республіки діє понад 300 зборів (груп) свідків Єгови. Найбільше їх у Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Волинській, Тернопільській, Одеській та Чернівецькій областях.

Об'єднані Свідки Єгови республіки в районні та обласні общини. Координує їх діяльність Керівний комітет релігійної організації Свідків Єгови в Українській РСР. Його очолює координатор М. Дасевич. Крім нього, до складу Керівного крайового комітету входять А. Грогуль, О. Давидюк, С. Кожемба та інші.

Хоч основою віровчення Свідків Єгови є Біблія, вони не визнають триєдиного Бога. В їхньому розумінні існує лише один істинний Бог — Єгова. Він єдиний, вічний і всемогутній. Єгова — творець усього сущого на Землі. Він дав людям Біблію, в якій відкриває істину.

Ісус Христос у розумінні Свідків є найвищим породженням Єгови. В усіх Божих справах Ісус завжди був найближчим його помічником, покірним виконавцем настанов Всевишнього. Протягом свого земного життя Ісус Христос благовіщував про Боже царство і навчав апостолів робити те саме. Своїм подвигом на Голгофі він спокутував людські гріхи.

Своє особливе ставлення у Свідків Єгови до десяти заповідей Божих. Вони вважають, що заповіт Єгови не був даний усьому людству, а лише ізраїльському народу. Головна мета заповідей — приготувати ізраїльтян до прийняття Христа.

За віровченням Свідків Єгови, Сатана — це глава злих духів. З допомогою демонів він провокує людей на гріх. Війни, міжнаціональна ворожнеча, голод, епідемії, наркоманія, алкоголізм, брехня — то плід зусиль Сатани та його демонів.

Свідки Єгови вірять, що Сатані неодмінно прийде кінець. І принесе його Армагедон — велика битва сил Єгови з силами зла, в якій Сатана буде знищений. Після цього настане тисячолітнє царство райського життя. На землі запанує вічний мир.

Рада у справах релігій при Кабінеті міністрів Української РСР своїм рішенням від 28 лютого 1991 року зареєструвала Статут про управління релігійною організацією Свідків Єгови в Українській РСР. Свідки Єгови вперше в нашій країні здобули право юридичної особи.

У Статуті зазначено, що релігійна організація Свідків Єгови в Українській РСР заснована і діє відповідно до законів СРСР і УРСР. Головна її мета — задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати свою віру.

Володимир ЛУБЕНСЬКИЙ, журналіст.

Запоріжжя.

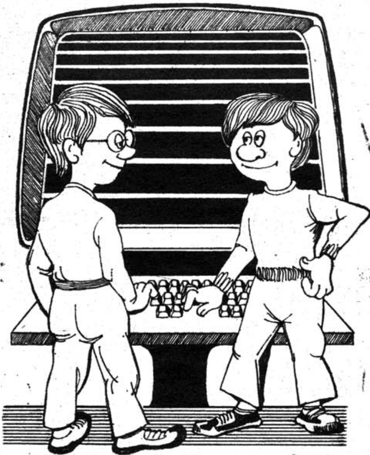
Проповідь

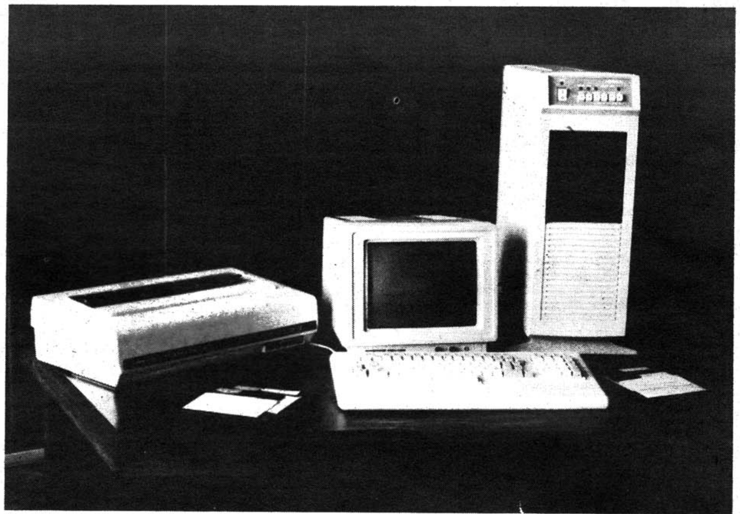
Повчання преподобного Феодосія Печерського

Підвизайтесь, трударі, підвизайтесь, та отримаєте вінець терпіння вашого! Христос бо жде входу вашого. І вознесемо світильники свої любов'ю і послухом, кротістю і смиренням, і побачимо Христа незасоромленим обличчям. Скаже Він нам: «Прийдіть, ті, що заради мене потрудились у молитвах і вночі не спали, молячись, і в усяких службах, і будьте серед благих». Також скаже лінивим і безчинним: «Ідіть від мене, прокляті, не знаю вас; як ви не чули голосу рабів моїх, пророків та апостолів, і святих Євангелій, що закликали вас до Царства Небесного, так і я вас не чую. Але коли були його послідовниками, йому і зобов'язані будете муками безкінечними». Коли ударить било, недобре нам є лежати, але встати на молитву, як вчить нас богоносний Федір. Давидове те слово у голові маючи, мусимо казати: «Готове серце моє, Боже, готове». А коли друге клепання закінчується, тоді свої ноги приготуємо на сходини до церкви,— в думці не немічним будучи, але веселим, і хвалячи живодавця Бога, що приводить нас серед ночі до братії.

Відкриймо гріхи наші перед грішною людиною, щоб нам не бути викритими перед всесвітом. І дотримуйтесь годин заутрені і обідні, найбільше ж павечерниць, у службі нашій не лінімось і не губімо годин. Хто бо губить години через лінощі — крадіжці це подібно: краде святе. Проклятим є той, хто діло Боже робить недбало. Та не лінімося, любі мої, брати і отці, і чада духовні, стадо обране, зі слізьми, бо говорю, а сам не роблю, і на мені зараз збувається сказане пророком. Грішнику каже Бог: «Чому ти сповідуєш оправдання мої і приймаєш завіта мого вустами твоїми? Ти ж наказане зненавидів і відкинув слова мої назад. Коли бачиш злодія, тікаєш з ним, і з блудними береш участь у справах їхніх, і брата свого обмовляєш, і сина матері своєї вводиш у спокусу. Це сотворив і мовчиш? Не думай, беззаконний, що буду подібен до тебе та поставлю перед лицем твоїм гріхи твої. Та нехай зрозуміють усі, хто забуває Бога, тоді, коли заволодіють ним, не буде того, хто визволить. І також вустами твоїми сужу тебе, рабе лукавий, добре бо тобі буде, коли б повернув срібло моє, та коли б добрим трударям дав, котрі б мені оддали з прибутками, то було б те краще.

Та слід мені говорити до вашої любові усе те, щоб ніхто не помер при мовчанні моєму в лютому тому гріхові. Тому молю, постарайтесь і ви самі з цього часу вже стати доблеснішими і, применшивши себе, возвести на благі звичаї, щоб єдинодушно возслати подяку Богу нашому в Трійці єдиному, як йому належить слава і нині, і прісно, і навіки-віків».





«НИВКА»

ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ЕЛЕКТРОНМАШ» ПРОПОНУЄ:

Вам потрібна ЕОМ, але ніде її розмістити? Ви бажаєте за доступною ціною купити річ, яка має всі якості дорогої? Ви ще й хочете, аби її було забезпечено фірмовим сервісом протягом усього строку служби й гарантією на три роки?

Ви не помилилися, ВО «Електронмаш» в змозі допомогти! У найкоротший термін ми поставимо нову модель мікроЕОМ з ряду СМ 1810 «НИВКА»!

НИВКА — це імпортна периферія у поєднанні з вітчизняною електронікою!

НИВКА — це надійність, яка не поступається надійності зарубіжних зразків даного типу!

НИВКА — це скорочені строки розробки й впровадження АСУТП!

Придбавши НИВКУ, матимете у своєму розпорядженні:

АПАРАТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ —
мікропроцесори 86, 87;
ОЗУ — не менше 1 МБ;
жорсткий диск від 29 до 80 МБ;
гнучкий диск 360/720 кБ;
кольоровий монітор;
друк — стандартний;
системний інтерфейс И41;

ПРОГРАМНЕ СЕРЕДОВИЩЕ —
МДОС 1810 (мікроассемблер, Си);
БОС 1810 (макроассемблер, Си, ПЛ/М, Фортран, Паскаль);
ОССФП 1810;

ДОДАТКОВІ ЗАСОБИ —
швидкий друк паралельного типу;
відеографічний контролер з високою дозволяючою спроможністю;
сполучення із стандартними інтерфейсами;
вихід у мережі ЕОМ;
широка номенклатура пристроїв зв'язку з об'єктом;
дворівневі комплекси для побудови АСУТП;
конструктиви для промислових середовищ.

ЗАБЕЗПЕЧЕНА ПРОГРАМНА СУМІСНІСТЬ З ЕОМ ТИПУ IBM PC/XT.

РОЗРОБЛЕНО ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:
для багатокористувального режиму роботи з виносними терміналами;
для проектування і супроводження по АСУТП, орієнтоване на проектувальника без спеціальної освіти у галузі програмування;
для побудови дворівневих систем управління і збору інформації.

ЯКЩО ВИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ, ПОВІДОМТЕ ПРО ЦЕ НАС. АДРЕСА: 252180, м. КИЇВ-180, вул. В. ОКРУЖНА, 4, ВО «ЕЛЕКТРОНМАШ».

ТЕЛЕФОНИ ДЛЯ ДОВІДОК:
ВІДДІЛ МАРКЕТИНГУ — 475-43-00, 475-98-18;
ВІДДІЛ ЗБУТУ — 475-92-24, 474-12-37;
ВНТІ — 475-92-20.
ТЕЛЕТАЙП — 131062 КОСМОС
ТЕЛЕФАКС — 474-12-82.

Ми чекаємо на ваші замовлення!



ФІРМОВИЙ САЛОН-МАГАЗИН «МЕРКУРІЙ» ВИРОБНИЧОГО ОБ'ЄДНАННЯ «ЕЛЕКТРОНМАШ» ПРОПОНУЄ:

— електронний інформаційно-ігровий комплекс «Пошук» — високопродуктивну ЕОМ, спільну з IBM PC. Комплекс має можливості для розширення, призначений для використання тими, хто не має спеціальної підготовки. Комп'ютер «Пошук» може бути використаний в усіх галузях народного господарства, але найкраще — для комп'ютеризації навчальних процесів.

Придбавши нашу машину, ви збережете не лише час, а й гроші — адже її ціна — лише 1550 карбованців!

Ваша побутова техніка — телевізор, магнітофон — теж можуть прислужитися. Адже система «Пошук» передбачає їх залучення до комплексу, а великий добір ігор на касетах забезпечить цікавий відпочинок членам вашої сім'ї.

У САЛОНІ-МАГАЗИНІ ВИ МОЖЕТЕ ПРИДБАТИ ДОДАТКОВІ АДАПТЕРИ, РОЗШИРЮВАЧІ ДЛЯ КОМП'ЮТЕРА «ПОШУК». КРІМ ТОГО, ДОСВІДЧЕНІ ПРОДАВЦІ-КОНСУЛЬТАНТИ ЗАПРОПОНУЮТЬ ВАМ ЕОМ БІЛЬШ ВИСОКОГО КЛАСУ:

— надійну, високопродуктивну, ділову ЕОМ СМ1425;
— універсальну керуючу мікроЕОМ «Нивка» з ряду СМ1810.

БУДЬ ЛАСКА ДО САЛОНУ-МАГАЗИНУ «МЕРКУРІЙ». МИ ЧЕКАЄМО ВАС!

Наша адреса: м. Київ-179, 252179, вул. Львівська, 59а. Тел. 444-75-68, їхати від ст. метро «Святошино» трол. № 7 до зуп. «Дачна».

Не на ринок «Привоз», широковідомий як розмаїттям всіляких продовольчих товарів, так і «кусючими» цінами на них, а гастроному «Одеса» часто-густо реалізують віднедавна свинину та яловичину, вироблені в особистих підсобних господарствах, мешканці багатьох віддалених сіл Причорномор'я. Чим обумовлено вибір саме такого покупця?

Ініціатива

ОТАКІ ПИРОГИ,

або Як побраталися селяни з орендарями міського гастроному

— А тим, — пояснюють господарі садиб, — що тут, без зволікань й обдурювання, за цінами домовленості візьмуть усе, що запропонуєш, без затримок розрахуються готівкою. Не обов'язково до того ж везти продукцію до міста самому — її приймуть прямо у тебе на подвір'ї, тільки дай знати.

А який же зиск державній торговельній «точці» займатись отією морокою? Адже інші он тихо-мирно реалізують те, що надходить з державних фондів.

— Але ж надходить, особливо м'ясних продуктів, наче кіт наплакав, — каже директор гастроному О. Уласс. — То що ж, байдуже споглядати величезні черги й попереджати, аби до них уже не ставали, бо товар закінчується? Мабуть, це простіше. Однак наш колектив, узявши підприємство в оренду, вирішив не сидіти, склавши руки, а самим шукати продукцію.

— Але ж права й можливості підприємств держторгівлі, наскільки відомо, досить обмежені. Прямі зв'язки, ціни домовленості, до того ж з приватними особами, видача їм готівки з каси — все це не для них.

— Так було, — погоджується Олександр Валер'янович, — але тепер умови змінюються, адже йдемо до ринкових відносин. І обласне управління торгівлі, і Жовтневий райпродторг заохочують наші починання. Ми створили свій власний торговельно-закупівельний кооператив, розвиваємо й власне виробництво щодо переробки продукції. А в результаті — й торгувати є чим.

Здійснюю своєрідну екскурсію по гастроному. Починаю, зрозуміло, з м'ясного відділу. Він має окремий зручний вихід з Дерибасівської, над яким впадає в око вивіска: «Кооператив «Час». Продаж свіжого м'яса». Що за нею, за широкими вітринами-вікнами? Адже, нічого кривити душею, останнім часом такі відділи чи спеціалізовані магазини не дуже приваблюють людей — часто-густо там порожнеча. А тут? У залі відділу, досить просторій і водночас затишній, юрмиться народ. Дві продавщиці швидко відпускають товар: кому свинину, кому яловичину, кому м'ясний фарш, а кому акуратно розібрану качку. Ціни — найрізноманітніші: від 3 до 14 карбованців. М'ясо рубають так, що реалізують не все разом, а диференційовано: грудинка, скажімо, має одну ціну, а ребра — іншу. Загалом же все це значно дешевше, ніж на «Привозі».

Кооператив «Час» закуповує продукцію з селянських господарств у селах не тільки Одещини, а й Миколаївщини, Херсонщини, у сусідній Молдові. Його заготівельники досі колесили на орендованих автомобілях. А нещодавно придбали перші «холодильники на колесах». І діло пішло веселіше.

Не все закуплене м'ясо гастроном реалізує у свіжому вигляді — частина його йде на переробку. Багато хто вже знає: хочеш накрити смачний стіл — прямуй до гастроному «Одеса». Такої бастурми, як тут, і на «Привозі» не завжди знайдеш. А фірмові пироги з в'яленим м'ясом, приправлені петрушкою, селерою, кропом, такі, що, як мовиться, пальця вкусиш. Можна придбати й окіст, сало по-домашньому, копчені та варені ковбаси.

Не все це, правда, власного виробництва. Підсобляє й обласне об'єднання м'ясної промисловості, з яким гастроном налагодив прямі зв'язки. Тут відкрито фірмовий відділ цього об'єднання, в якому делікатеси продаються за комісійними цінами.

Є в гастрономі й інші відділи. Серед них вирізняється рибний: тут завжди півтора-два десятки найменувань виробів — від оселедців з прянощами до копченого сома, від скумбрії гарячого копчення до в'ялених лящів. Це результат знову ж таки прямих зв'язків з рибалками.

Налагодивши закупівлю продукції таким чином, колектив орендного гастроному дедалі більше піклується про розширення власного виробництва. Придбали ось напівавтомати для виготовлення пельменів, устатковують кондитерський цех, реконструюють холодильне господарство. Планують заготівлю сільгосппродуктів у населення, їх переробку й продаж виділити в мале підприємство.

Може, саме з отаких ініціативних людей і починаються ринкові відносини?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

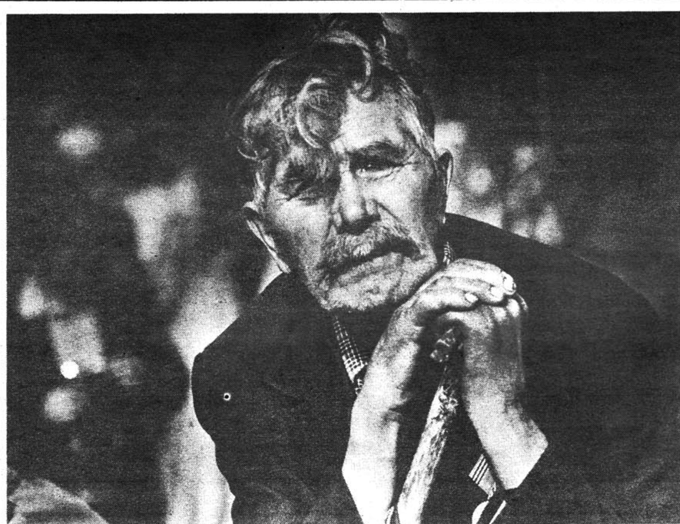




Фото Валерія БОНДАРЕНКА.

Рядки з листів

ЗА ЩО КАРАЮТЬ ДІАБЕТИКІВ?

Я спеціально приїздила до Києва, думала, хоч у столиці розживуся харчами для свого чоловіка, хворого на діабет. Але й тут не розгуляєшся. Немає майже нічого! Була у дієтичному магазині, що на Хрещатику, потупцювала біля напівпорожніх полиць, купила печива по 1 карбованцю 40 копійок за пакуночок, оце і все.

А ціни! Господи, за що Павлов так покарав діабетиків, хворих, які самою долею так скривджені у харчах? Малесенький стограмовий білковий хлібець коштує 50 копійок, чорний без остюків — 45 копійок. Це ж майже стільки, як цілий буханець для здорових людей. Кілограм діабетичних цукерок «Їжачок», за які ще донедавна платили 7 карбованців, тепер коштують 24 карбованці 50 копійок. Чи багато хто з діабетиків має можливість купувати такі ласощі?

Думаю, якщо до Павлова це не доходить, то, можливо, наш український уряд узяв та й переглянув би ціни на діабетичні продукти.

Лариса ПРОКІП.
Чигирин.

ПІДТРИМУЮ КУПОНИ!

Лише місяць прожили ми на Україні без купонів. Пам'ятаю, коли на сесії Верховної Ради УРСР про їх відміну урочисто повідомив прем'єр-міністр Вітольд Павлович Фокін, тоді підійшов до мікрофона один з депутатів і розповів, що на Донеччині так вчинили ще раніше, та тільки ж у шахтарські міста понаїхало багато люду з Ростовської та інших сусідніх областей і вимели з магазинів геть усе, що тільки змогли. І Леонід Макарович Кравчук якось говорив по радіо, що за останні десять місяців з України було вивезено різних товарів на 25 мільярдів карбованців.

А подивіться, що нині діється! При «купонній торгівлі» дещо стабілізувалася ситуація, сьогодні ж знову величезні черги навіть за вареною ковбасою і сірниками. Їдуть з Прибалтики, Молдови, з усієї країни! Зрозуміло, там ціни на продукти і товари значно вищі та й постачання гірше. То чому ж не їхати до Києва? Я нікому не ворог, але ж багато чого тепер і нам стало не вистачати.

Отож, підтримую купони! Важливо тільки потурбуватися, щоб ми одержали їх на початку серпня, а не в кінці місяця, як бувало раніше.

Анастасія КРИВШЕНКО,
ветеран Великої Вітчизняної війни.
Київ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Відповідальний секретар Віталій Суддя.
Чергові редактори — Юрій Нестеряк, Володимир Сіробаба.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.
Випусковий — Олексій Бондаренко.
Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.
Верстальники: Ольга Яценко, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Познак, Віктор Процун, Валентина Чичирко.
* * *
Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 184200.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03151461